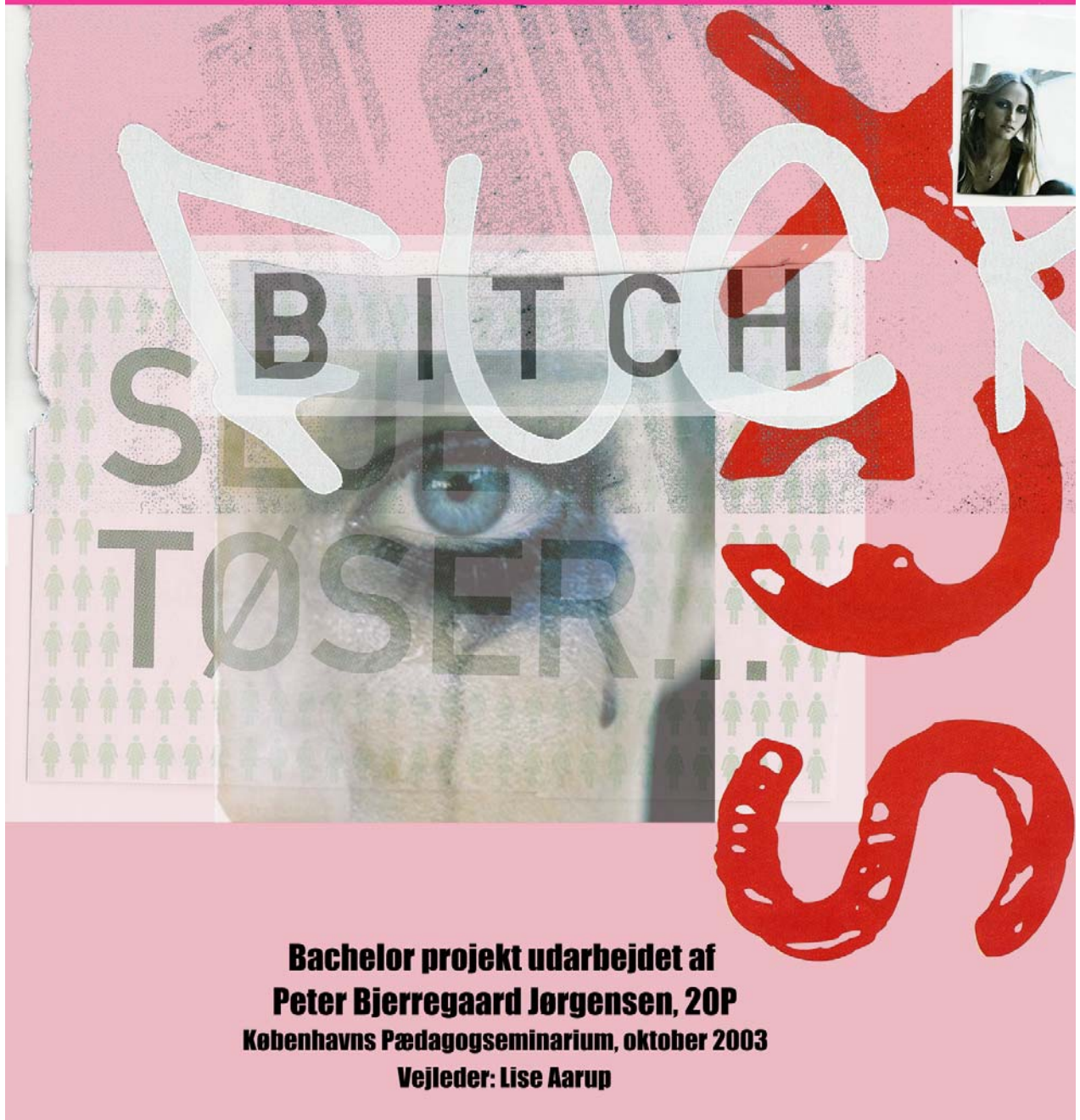

Piger med power

- om vilde og voldelige piger

**Bachelor projekt udarbejdet af
Peter Bjerregaard Jørgensen, 20P
Københavns Pædagogseminarium, oktober 2003
Vejleder: Lise Aarup**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
Problemformulering	4
2. Emneafgrænsning.....	5
3. Metodeovervejelser	6
3.1 Opgavens opbygning	7
4. Samfundsmæssige vilkår.....	9
4.1 Kulturel frisættelse og individualisering.....	9
4.2 Identitet.....	11
Opsamling/ vurdering.....	13
5. De Vilde Piger	14
5.1 Hvem er de vilde piger?.....	14
5.2 Ninja banden.....	15
Opsamling/ vurdering.....	16
6. Ungdomskultur anno 2003.....	17
6.1 Girl power	17
6.2 Fra Spice Girls til voldelige piger.....	18
Modkultur.....	18
Mainstreamkultur	19
Subkultur	19
Opsamling/ vurdering.....	19
7. Seksualitet.....	21
7.1 Seksualisering og pornofisering.....	21

Opsamling/vurdering.....	23
8. Bander/ grupper	24
8.1 Pige grupper	24
8.2 Bander eller grupper?	25
8.3 Veninder eller ej?	27
Opsamling/vurdering.....	28
9. "Pigeprojektet" på Frederiksberg, 1998-2001	30
9.1 Målsætning.....	30
9.2 Aktiviteter og metoder	31
9.3 Kaos og ensomhed	32
9.4 Følelser.....	33
Opsamling/vurdering.....	35
10. Den mandlige pædagogs rolle.....	36
10.1 Begrænsninger	36
10.2 Ressourcer og muligheder	37
Opsamling/vurdering.....	37
11. Analyse/ diskussion	39
12. Konklusion	42
13. Perspektivering.....	44
14. Litteraturliste.....	45
Bilag 1	48
Bilag 2.....	48
Bilag 3.....	49
Bilag 4.....	51

1. Indledning

Piger der slås, piger der stjæler, piger der slår sig sammen i grupper, gejler hinanden op og overfalder andre piger. Piger der ikke finder sig i noget, piger der formår at slå følelserne fra, når de tæver en anden pige...

"Kriminalpolitiet i Ringsted ser med meget stor alvor på en hævnaktion, der fandt sted i Sorø tidligt torsdag aften i sidste uge. Her blev en 18-årig pige bortført og mishandlet i næsten halvanden time i skovområdet ved Filosofgangen af fem-seks andre piger, som blandt andet bankede den 18-årige og forsøgte at brænde hendes hår af med en lighter. Pigen fik også hældt madolie ud over sig, og til sidst dængede hendes plageånder hende til med grus."¹

Piger som disse bliver der flere og flere af, og sagen ovenfor er derfor ikke enestående. Der er et utal af eksempler på sager, hvor unge piger er indblandet i hård vold. Piger helt ned i 12-13 års alderen, er indblandet i voldssager som kun kan give anledning til bekymring.

Voldskriminaliteten var tidligere et problem man associerede med drengene. Men statistikken² afslører en bekymrende udvikling: I 1990 blev 35 piger mellem 15-19 år dømt for simpel vold, i 1995 var tallet steget til 54, og i 2001, hvor de seneste tal stammer fra, var tallet 131 piger i nævnte aldersgruppe. Tallene taler deres tydelige sprog. **Næsten en firdobling på elleve år!**

Disse tal vidner om et problem, som samfundet og ikke mindst pædagoger, må forholde sig til. Hvad får teenagepiger til at udøve vold, og hvad kan vi gøre for at standse den udvikling der er i gang?

Min interesse for netop dette emne, blev vakt under et praktikforløb i en fritids- og ungdomsklub. Her stiftede jeg bekendtskab med et pigeprojekt, som gennem tre år havde taget hånd om de piger, som ikke kunne drage nytte af et almindeligt klubtilbud. Jeg blev på daværende tidspunkt kun let bekendt med emnet, men det fangede min interesse. En interesse jeg nu har haft mulighed for at beskæftige mig mere indgående med.

Med dette Bachelor projekt har jeg bevæget mig ind i en særdeles aktuel diskussion om vilde og voldelige piger. Diskussionen har i det sidste år, og også under dette projektforsløb løbende været

¹Citat: "Seje Tøser – stakkels piger", side 7.

²Statistikbanken.dk, se desuden bilag 1

oppe i diverse medier. Forskellige årsagssammenhæng har her været nævnt, og jeg finder det særdeles relevant for mig som kommende pædagog at se nærmere på disse.

Problemformulering

Det undrer mig, hvorfor unge piger er voldelige i grupper?

På baggrund af ovenstående lyder problemformuleringen således:

Hvilke samfundsmæssige årsager kan der være til vilde og voldelige piger?

Hvordan udvikler pigerne deres identitet og seksualitet set i lyset af den ungdomskultur de er en del af?

Jeg vil belyse, hvordan man som pædagog i praksis kan arbejde med denne gruppe piger?

Kan en mandlig pædagog medvirke i et projekt med vilde piger?

2. Emneafgrænsning

I dette bachelor projekt vil jeg beskæftige mig med de såkaldte "Vilde og voldelige piger"³ - piger i aldersgruppen 12-19 år, som fungerer i grupper. I grupperne har de en voldelig og provokerende adfærd. Jeg har valgt netop denne aldersgruppe, idet jeg mener, at det er vigtigt for helheden både at medtage piger fra 12-14 som ligger under den kriminelle lavalder, men som også er i voldelige grupper samt de 15-19 årige, som ligger over denne kriminelle lavalder og dermed er at finde i statistikkerne over voldsanklager og domme. Jeg har valgt at skrive Bachelor projekt om vilde piger, og ikke vilde drenge, idet jeg ser at pigernes problemer over længere tid, er blevet overset af fagfolk indenfor det pædagogiske område og i den offentlige debat. Jeg vil dog kort komme ind på drengenes rolle i forhold til de vilde piger, men vil ikke beskæftige mig indgående hermed.

Jeg er bevidst om, at piger med en anden etniske baggrund end dansk, også er repræsenterede i de voldelige pige grupper, men jeg har valgt at afgrænse mig fra at fokusere på disse, idet de har et anderledes livsmønster end de danske piger. Endvidere vil jeg ikke fokusere på det rets- og lovmæssige aspekt, da dette vil blive for omfangsrigt. Jeg vælger at se problemerne og løsningen i forbindelse med vilde piger, udfra en praktisk pædagogisk vinkel.

³ "Vilde og voldelige piger", betegnes herefter kun som "Vilde piger".

3. Metodeovervejelser

Med dette bachelorprojekt har jeg bevæget mig ind i en særdeles aktuel diskussion om et stadig stigende antal unge piger med store problemer. Jeg har valgt at tage udgangspunkt i artikler for at få de aktuelle nye holdninger til problemet samt faglitteratur, hvor jeg derigennem har tilegnet mig teoretisk viden. Desuden benytter jeg mig af mine egne erfaringer fra et praktikophold i en fritids- og ungdomsklub og senere som timelønnet i ungdomsklubben. Jeg har valgt interviewformen som metode, idet jeg mener at det giver en større mulighed for at få en bredere forståelse for emnet samt at være i stand til at spørge ind til min vinkling af projektet. Jeg har valgt at interviewe en pædagog og tidligere medarbejder i et projekt i Frederiksberg Kommune, Helle Bendix der fra 1998-2001 arbejdede i praksis med vilde og voldelige piger. Dette interview har været medvirkende til at give mig et mere nuanceret billede af et pigeprojekt, dets mål og metoder.

Et stykke tid inde i projektet fravalgte jeg interviews med de vilde piger selv. At interviewe dem mener jeg ville have været udbytterigt og det kunne have givet mig indsigt i deres holdninger og deres liv. Men jeg måtte være realistisk og konstatere, at det var umuligt at komme til at tale med pigerne. Pigerne var i alle tilfælde ikke villige til at lade sig interviewe og især ikke af en mand de ikke havde tillid til. Så derfor ville den eneste mulighed for mig have været at indgå aktivt over længere tid i et igangværende pigeprojekt, for derigennem at få pigerne i tale. Men det satte projektets tidsramme imidlertid en stopper for. Derfor har jeg, gennem Bachelor projektet, måtte bruge andenhåndsfortællinger fra pædagoger og en socialarbejder der arbejder med projekter rundt omkring i landet. Selvom jeg ikke har interviewet pigerne selv, har jeg, via Tv- og radioprogrammer, fået pigernes egne historier og holdninger.

Jeg deltog den 8.9.2003 i Rørbæk Centrets Temakonference: "Voldelige Piger". Af relevante oplægsholdere medvirkede Per Straarup Søndergaard, Lene Byriel og Anne Scott Sørensen. Tre oplægsholdere der gav henholdsvis de vilde pigers, pædagogens og forskerens vinkel på årsagerne til vilde og voldelige piger. Tre vinkler som jeg har bibeholdt igennem Bachelor projektet. Denne temakonference var i høj grad med til at give mig viden om pigerne samt få teoretisk og praktisk indsigt i emnet.

For at beskrive de samfundsmæssige vilkår som ungdommen og dermed de vilde piger lever under i dag, har jeg valgt at benytte Thomas Ziehe. Jeg mener at Thomas Ziehe er den mest

relevante teoretiker for dette projekt, idet han har ungdommen i fokus. Jeg kunne have valgt at bruge andre teoretiker, som eksempelvis Anthony Giddens eller Jørgen Glerup. Anthony Giddens beskriver dog samfundet ud fra moderniteten og modernitetsbegrebet. Jørgen Glerup benytter sig, som Thomas Ziehe, af den kulturelle frisættelse, dog som kulturbegreb og ikke med ungdommen i centrum.

3.1 Opgavens opbygning

Da mit emne kan anskues fra flere vinkler, finder jeg det vigtigt at begrunde, hvorfor jeg har valgt at bygge projektet op, som jeg har gjort. Da jeg behandler emnet ud fra et samfundsmæssig og ungdomskulturel vinkel har jeg indledt Bachelor projektet med et afsnit om de samfundsmæssige vilkår, hvilket både skal opfattes som baggrundsviden men også til brug når årsagerne skal analyseres og vurderes. For at belyse den udvikling samfundet gennemgår, har jeg valgt at beskrive den kulturelle frisættelse som ungdommen står midt i og dermed også individualiseringen som utvivlsomt hænger sammen med denne frisættelse. Derefter har jeg, med baggrund i den kulturelle frisættelse og individualiseringen, set på under hvilke vilkår unge i dag udvikler deres identitet. Derefter bevæger jeg mig tættere på målgruppen. For at give et billede af hvem målgruppen er, beskriver jeg dem kort som individ og som gruppe ud fra en yderst mediebelyst sag. Efterfølgende har jeg et afsnit om ungdomskulturen med dertilhørende teori, for at vise hvordan de vilde piger oplever denne ungdomskultur. Jeg vil fokusere på, hvordan begrebet Girl power hænger sammen med voldelige piger, og derudover kikker jeg på, i hvilken udstrækning den stadigt stigende seksualisering og pornofisering af pigernes hverdag betyder for pigernes billede af sig selv, deres påklædning og sex.

På baggrund af afsnittet om de vilde piger og ungdomskulturen, følger et afsnit om de vilde pigers gruppedannelser – om årsagerne til at de danner voldelige grupper samt hvorfor de fastholdes i disse. Dette mener jeg er vigtigt for at se hvordan grupperne fungerer, og hvad der får grupperne til at udøve vold.

For at få et praktisk perspektiv på emnet, og for at forholde teorien til praksis, har jeg valgt et pigeprojekt, hvor pædagogerne efter min mening benytter sig af nogle metoder, der udmærket kan fremstilles, som et relevant eksempel på, hvordan man i praksis skal forholde sig til pigernes overfladiske og dybereliggende problemer. Endvidere synes jeg, at det som kommende pædagog og som mand i særdeleshed, er interessant at undersøge, om en mand har nogle ressourcer han kan tilføre et pigeprojekt.

Udover dette indeholder hvert afsnit en indledning med det/de spørgsmål jeg søger at afdække i afsnittet, og ligeledes følger til hvert afsnit en opsamling/vurdering.

4. Samfundsmæssige vilkår

Jeg finder det vigtigt at medtænke en samfundsmæssig dimension i bachelor projektet. Dette fordi årsagerne til de "Vilde piger", nødvendigvis må ses i lyset af den udvikling, samfundet har gennemgået, og til stadighed gennemgår. Samfundet, de vilde unge piger og pædagogerne er tre "størrelser", der gensidigt påvirker hinanden – på godt og ondt. Derfor skal den samfundsmæssige dimension af problemet med. For hvilke tendenser i samfundet gør det relevant at diskutere vilde piger? Er der nogle unge som ikke kan håndtere den kultur og det samfund vi lever i? Hvordan ser de unge deres identitet, og hvordan forholder de sig til den stigende fokus på individet i samfundet?

4.1 Kulturel frisættelse og individualisering

Samfundet vil altid ændres og udvikles, dette er et uomgængeligt faktum. At grundlæggende forhold forandrer sig, er der intet nyt i. Det nye er derimod, at i nutidens samfund ændrer flere forhold sig samtidig, og disse ændringer sker med stadigt stigende fart. Det er derfor, anno 2003, ikke uproblematisk at beskrive samfundet. Det kan dog konstateres, at vigtige træk i dette ændrede samfund i forhold til fænomenet "Vilde piger" blandt andet er *kulturel frisættelse og individualisering*.

Det er ikke et enkelt billede, forskningen giver af ungdommens vilkår i dag. Tværtimod synes de unge, at skulle forholde sig til et uhyre komplekst og modsætningsfyldt samfund. Tidligere tiders grundlæggende livsværdier og -mønstre er opløste eller under opløsning og erstattet af, hvad Thomas Ziehe⁴ kalder "en fokusering på den enkeltes søgeprocesser". Denne proces betegner han som "Den Kulturelle Frisættelse", og resultatet heraf er en øget individualisering. Det er op til det enkelte menneske, individet at skabe egne fællesskaber og værdisæt. Samtidig er det enkelte menneske i centrum for egen udvikling af identitet og kompetence.⁵

Ziehe beskriver, at de unge i høj grad bliver påvirket af den individualisering samfundet er kendetegnet af, og at de konstant bliver bombarderet med beskrivelser af, hvor vigtigt det er, at "være sig selv" og have det godt med sig selv. Derfor søger de unge, ifølge Ziehe, efter "det ægte", "det sande" og "det oprigtige", hvilket er medvirkende til at gøre de unges kulturelle rum

⁴ Thomas Ziehe (herefter kun "Ziehe"), født i 1947, tysk samfundsteoretiker og socialpsykolog.

⁵ Kompetencer: "Noget man har, fordi man ved noget, kan noget og gør noget, der lever op til udfordringerne i en given social situation og i en bredere kulturel kontekst." Børns kompetencer, side 23.

til et "eksperimentarium" for, hvor anderledes og forskellig man kan opføre sig, og så alligevel blive accepteret som "normal" af forskellige former for fællesskaber. Derudover bliver der også, i kraft af frisættelsen og opskrivningen af individet, et øget behov for nærhed, intimitet og opmærksomhed samt øgede forventninger om lykke og fylde i hverdagen.

Men individualiseringen får den betydning for de unge, at den enkelte står overfor øgede muligheder og skærpede beslutningskonflikter, der medfører, at den enkelte frigøres fra de traditionelle tankemønstre hun har fra sit miljø. Den klasse-mæssige, geografiske og familiemæssige baggrund kan ikke, som tidligere støtte den enkelte i disse beslutninger. Individet må selv træffe sine beslutninger, og organisere sin fremtid med disse øgede muligheder og livsstilstilbud.

Men der er også en anden side af den kulturelle frisættelse, idet der sker en øget belastning af individet. Ziehe peger på, at den unge i stigende grad oplever, at den ældre generation konstant gør den unge opmærksom på, at livet er som et supermarked, hvor tilbudene er lige til at vælge, og tage ned fra en hylde. Dermed er den unge aktiv medspiller i den proces, der handler om at forme sit eget liv. Her oplever den unge at blive stillet overfor stadig større krav, og at få større ansvar for sit eget liv.

I forlængelse af den kulturelle frisættelse kan man, ifølge Ziehe, ikke længere smyge sig udenom det faktum, at selvom de unge får mulighederne "serveret", er en del af dem ikke i stand til at vælge, fravælge og forholde sig til disse, altså navigere i samfundet. Tidligere var problemet at "vi måtte for lidt", nu synes problemet nærmere at være, at "vi når for lidt", i forhold til de uendelige mange muligheder, der eksisterer i dag. De unge kan således ikke håndtere alle disse valg samt de øgede krav fra samfundet. Dette kan medføre et præstationspres - en følelse af utilstrækkelighed. For nogle unge tilmed en øget følelse af ensomhed og tomhed i tilværelsen.

Her peger Ziehe på, at de unge i dag mangler et fælles fikspunkt. I 1960'erne og 1970'erne var der en generation af unge, for hvem ungdomsoprøret var et fælles fikspunkt, et samlingspunkt, hvor de unge kunne stå sammen i en fælles kamp mod samfundet. De unge har i dag ikke nogen fælles referenceramme, de har ikke mange fælles begivenheder eller sociale traditioner at samles om. Ifølge Ziehe får dette konsekvenser for mange unge, i form af blandt andet individuel sårbarhed og usikkerhed. Hele den sociale struktur er blevet mere ubestemt og upræcis, hvilket kan gøre det vanskeligt for den enkelte at overskue, hvad han eller hun skal gøre.

Der er i det hele taget sket et opbrud i samfundet, som får den enkelte unge til at søge sit ståsted via forskellige stereotyper og rollemodeller, gennem blandt andet medierne, og nogle unge får særdeles svært ved at finde "vejen gennem ungdommen".

Denne utydelighed og usikkerhed kalder Ziehe en *ambivalens* i den kulturelle frisættelsesproces:

*"Der findes – og det kan være meget berigende – nye muligheder gennem denne frisættelse fra traditionerne, nemlig det forhold, at identitet ikke længere erfares som noget, man overtager, og hele livet dermed er lagt fast på den personlige biografis afstukne bane. Identiteten skal nu afprøves, forandres, stiliseres og tages tilbage. (...) Følgen kan altså være en forøgelse af det ambivalente, og de modstridende følelser i en selv, hvilket kan få én til at opleve den samlede virkelighed som krav, forventningsinstans og alt for store fordringer (...)."*⁶

Det er især de unge, som i forvejen har problemer med deres egen identitet og selvopfattelse – både i personlig og social kontekst, som kan have svært ved at finde fodfæste. Det kan være unge, som har haft svære opvækstvilkår, og derfor ikke har den ballast fra familien, som er nødvendig, for at kunne stå fast i samfundet i dag.

4.2 Identitet

Som beskrevet ovenfor, er der en gruppe unge som har svært ved at håndtere de samfundsmæssige vilkår som de ser ud i dag. Dette kan skabe problemer i forbindelse med identitetsdannelsen for netop disse unge. Den usikkerhed, forvirring og frustration, og det kaos som de bærer på, først og fremmest på grund af deres svære opvækst og de derfor manglende redskaber til at begå sig i samfundet, kan komme til udtryk i form af en indadvendt fremtoning eller en udadreagerende, voldsom adfærd. Nedenfor vil jeg redegøre for, hvilke forudsætninger de unge har, for at skabe deres identitet i dette kaos.

Som beskrevet i afsnittet om den Kulturelle frisættelse og individualiseringen, står den unge nu i højere grad alene med ansvaret for sin egen identitet. For mange unge skaber dette forvirring og usikkerhed, og de virker ikke i stand til at se sig selv i denne ustabile og kaos-lignende verden, hvor der på den ene side er muligheder, frie valg, og rollemodeller der viser hvordan vi skal leve, men på den anden side krav, høje forventninger, og rollemodeller der repræsenterer "dem der kan klare det". For den enkelte unge har denne usikkerhed skabt det Ziehe betegner som indre kaos. Mange unge oplever dermed ikke at "passe ind". Det kan få den konsekvens, at en del unge oplever en stigende grad af ensomhed.

Tidligere var det familien, arbejdet og lokalsamfundet man orienterede sig mod, og den enkeltes livsbane var afstukket på forhånd. Man overtog den ældre generations normer, værdier,

⁶ Citat: "Ny ungdom og usædvanlig lærerprocesser", side 30.

symboler og så videre. Man kan sige at identitetsarbejdet var gjort på forhånd. I dag er identificeringen ikke så entydig.

Ziehe skriver:

*"...at identitet ikke mere erfares som noget man overtager, og hele livet er dermed lagt fast på den personlige biografis afstukne bane. Identiteten kan nu afprøves, forandres, stiliseres og tages tilbage."*⁷

Det er ikke længere muligt at bygge identitetsarbejdet på gamle traditioner, idet normerne ikke længere ligger fast. Det er denne ustabile og ambivalente situation vi står over for i dag. Samfundet er i den grad i en hastig forandringsproces, og det ikke længere er muligt at planlægge, styre og kontrollere i traditionel forstand.

I forbindelse med, at samfundet ikke længere kan tydes af den unge mener Kirsten Drotner⁸, at dette får konsekvenser for identitetsdannelsen. Hun skriver, at de unge er ofre for et indtryks- og informationspres, som truer med at vælte den unge omkuld, hvis den unge ikke i tide lærer at navigere. Dette informationspres beskriver Kirsten Drotner i en artikel om unge i samfundet og kulturen.⁹ Hun skriver, at de unge i dag befinder sig i en kultur, hvor der er sket en polarisering med unge der evner, og unge der ikke evner at navigere. Henholdsvis de kultursvage og de kulturstærke. Denne polarisering mener Drotner er stigende, og for nogle unge får det store omkostninger for den enkeltes identitetsdannelse. De kulturstærke har, gennem gode opvækstvilkår, fået redskaberne til at navigere i samfundet, sortere i den mediestrøm de bliver udsat for i dag samt finde rundt i de muligheder og tage det ansvar der følger med individualiseringen. For langt de fleste unge vil dette pres ikke få negative konsekvenser for deres identitetsdannelse, idet de jo evner at filtrere i de indtryk som samfundet udsætter dem for. Dette filter har de kultursvage ifølge Drotner derimod ikke. De evner eksempelvis ikke at sortere, og vælge til og fra, blandt muligheder og informationer. Disse unge vil ukritisk danne deres identitet, som kan blive fyldt med modsætningsforhold og indre konflikter – konflikter som senere i ungdommen kan komme til udtryk på en udadreagerende måde.

⁷ Ziehe, 1983

⁸ Kirsten Drotner, ungdomsforsker ved Institut for Litteratur, kultur og medier, Syddansk Universitet, Odense

⁹ "Mediedannelse: Bro eller barriere?", side 36-38

Opsamling/vurdering

Hvem er jeg? Hvem er vi? To spørgsmål som den unge måske i højere grad end før stiller sig selv. Med den kulturelle frisættelse, flere valg og større krav er den enkelte unge mere end nogensinde før blevet stillet overfor mange og yderst vigtige beslutninger og indre konflikter.

På den ene side mener Ziehe, at den kulturelle frisættelse har den virkning, at den enkelte unge selv tager ansvar for sit eget liv, og ikke som de ældre generationer, automatisk overtager sine forældres arv. På den anden side resulterer ændringerne i samfundet, og dermed fokus på individet, i, at frisættelsen ikke er så nem og ligetil at håndtere for den enkelte unge. Den bagside af frisættelsen, som Ziehe udtaler sig om i citatet, er det ambivalente forhold – et forhold, der for den enkelte unge betyder, at den unge ikke længere kan se sig selv i traditionen, og det skaber en følelse af utilstrækkelighed. Endvidere skaber de mange indre konflikter en følelse af kaos, og for en del unge gælder, at de mange konflikter er yderst anstrengende at rumme. Denne utydelighed og uigennemskuelighed af samfundet, beskriver Kirsten Drotner som en øget polarisering mellem dem der evner at navigere og dem der ikke evner dette. De kultursvage og de kulturstærke.

5. De Vilde Piger

Den udvikling og ændring som samfundet gennemgår, er medvirkende til, at vi i dag står med nogle unge der ikke kan finde deres ståsted og identitet. I denne tid er såvel den trykte presse som Tv fyldt med rapporttager, som beskriver netop denne gruppe unge med massive problemer. Dog har fokus hidtil udelukkende været rettet på drengene – flere dokumentarprogrammer som beskriver netop drengenes problemer, har været vist på adskillige Tv-kanaler. Men hvor har pigerne været i debatten? Nu virker det dog som om, at samfundet er ved at få øjnene op for at der også findes piger der har problemer med at finde sig til rette i samfundet. Men hvem er disse piger?

”Jeg kunne mærke en, der trampede på mig. Hun havde høje støvler på, og en afhælene satte et kraftigt aftryk ned i min ryg (...) De andre piger sparkede på mig med deres Buffalo-sko. Jeg ved ikke hvor længe det varede. Et par minutter måske. Men det føltes som lang tid. Meget lang tid.”¹⁰

Ovenfor et eksempel på, hvordan det *kan* gå, og hvordan det gik et offer for en gruppe voldelige piger fra Viborg.

Jeg vil nu søge at give et billede af den typiske vilde pige, som jeg via læst litteratur og interview, har dannet mig et billede af. Derefter vil jeg, ud fra en omtalt sag fra Viborg, ligeledes give et billede af en gruppe vilde piger og deres kriminelle adfærd.

5.1 Hvem er de vilde piger?

Diana er 16 år gammel. Hun bor i Høje Taastrup i et socialt boligbyggeri med sin mor og sin lillebror Frederik på 7 år. Moderen har i alle de år Diana kan huske været ubehandlet alkoholiker, og da Dianas far også drak for meget, og var fysisk voldelig over for moderen, blev de for 4 år siden skilt. Det var en svær tid for Diana. Siden Frederik blev født har Diana passet ham – blandt andet har hun måtte aflevere og hente ham i vuggestue og senere børnehave.

Diana går i 9. klasse på den lokale folkeskole, hvor de seneste år har været særlig problemfyldte. Hun har haft store problemer med det faglige stof i stort set samtlige fag. Derfor er hun i den

¹⁰ Citat: ”Seje Tøser – Stakkels Piger”, side 52

seneste tid begyndt at pjække meget, uden at det har fået konsekvenser for hende derhjemme. Moderen har ikke ressourcer til at tage konflikten med Diana.

Diana har i flere år været med til små-*rapserier*, og er flere gange taget i at stjæle. Hun ser meget op til en stærk pige i klassen, Rikke, der er "lederen" af en klike i klassen, som Diana i den seneste tid er begyndt at "hænge ud" med.

Sådan kunne beskrivelsen af én af de vilde piger være. Mange af de vilde piger har netop den samme sociale baggrund som Diana – de er bosiddende i et socialt boligbyggeri. Der er en tendens til, at flertallet af de vilde pigers familier er socialt dårligt fungerende – dog er de ikke altid kendt af de sociale myndigheder. Det gælder netop for nogle piger og deres familier, at der på "overfladen" umiddelbart ikke virker til at være nogle problemer. Men de fleste pigers sociale og familiære forhold er yderst ikke så ligetil. Dårlig økonomi, misbrug af euforiserende stoffer og/eller alkohol er ofte en stor del af de vilde pigers familiemønster

Desuden er det værd at bemærke, at de vilde piger i vid udstrækning findes i hele landet. Man kunne foranlediges til at tro, at pigerne er koncentreret i og omkring storbyer. Det er dog tilfældet, at vilde piger bestemt ikke kun er koncentreret i storbyer. Byer som Kolding, Frederiksberg og Høje Taastrup er blot nogle byer, som alle kan melde om massive problemer med vilde piger¹¹ Som den første by kom Viborg i 2001 i mediernes og befolkningens søgelys, på grund af en række voldelige overfald begået af en gruppe unge piger.

5.2 Ninja banden

Som sagt er flere byer opmærksomme på, at de står overfor et nyt og hidtil ubeskrevet problem – piger der udøver skrupelløs vold i grupper. I "Seje Tøser - Stakkels Piger" bliver en aktuel og mediebelyst sag beskrevet, hvor en større gruppe piger blev anklaget for vold. Omkring 14 piger i alderen 15-20 år, der gik under navnet "Ninja banden", blev anklaget for vold mod andre piger. To af pigerne var søstre af asiatisk afstamning, én havde afrikansk baggrund, men ellers var der tale om ganske almindelige danske piger. For de fleste af Ninja bandens medlemmer, var der på overfladen, tale om piger med forholdsvis gode familieforhold. Alligevel var der ingen af pigernes forældre tilstede i retten...¹²

¹¹ "Seje Tøser, Stakkels Piger", side 42 og 160 samt fra Temakonferencen d. 8.9.2003.

¹² Beskrivelse af sagen mod Ninja banden er hentet fra "Seje Tøser, Stakkels Piger" samt fra interview af Ninja banden af DR-journalist Mads Brügger.

Under halballer og skolefester i omegnen af Viborg, begik disse piger skruppelløs vold. En del af dem blev efterfølgende anklaget og dømt. Straffen gik fra bøder til betinget hæfte, og i anklageskriftet mod pigerne indgik i alt 20 forhold om vold og trusler mod vidner.

Udenfor hovedsagen var der andre forhold om vold, ligesom der var flere tilfælde af butikstyveri. I alt 11 af pigerne var for retten, otte af dem fik betingede domme, mens tre fik et bødeforlæg. I forbindelse med de mange betingede domme, lagde retten vægt på pigernes unge alder, deres gode personlige forhold samt at de var ustraffede. Fem af pigerne var handelsskoleelever, og af dem var tre klassekammerater.

Under hele sagen bedyrede Ninja banden deres uskyld, og gang på gang gjorde de opmærksomme på, at de blot var "ganske almindelige søde piger". Det var dog bemærkelsesværdigt, at ingen af pigernes forældre var til stede under retssagen. Politiassistent Peter Rask fra Viborg Politi udtaler:

"at forældre ikke har virket brødtyngede over, at deres døtre var anklaget for vold. Tværtimod har flere af dem fornægtet, at deres søde og kønne piger har lavet noget galt".¹³

Opsamling/vurdering

Diana var et eksempel på en vild pige; hendes sociale og familiære baggrund. Der er en tendens til, at de vilde pigers baggrund er præget af dårlige sociale vilkår og splittede familier. Det er dog vigtigt at bemærke, at der på overfladen kan se ud som om at der ikke er nogle problemer. Men det interessante i disse to ovennævnte eksempler var, at Dianas sociale baggrund var vidt forskellig fra pigerne i Ninja banden. Mens Dianas baggrund vidnede om en opvækst fyldt med sociale problemer der ikke kunne skjules for omverdenen, er årsagerne til at pigerne i Ninja banden er blevet anklaget for vold, mere kompleks. Pigerne i Ninja banden var jo hverken kendte af de sociale myndigheder eller af politiet. Pigerne er ikke kendt af "systemet", før de når ud i problemer som i eksempelvis Ninja banden. Det er bemærkelsesværdigt, at Ninja banden kan nå at begå 20 forbrydelser af forskellig art, uden at nogen handler på det. Ingen pædagoger, lærere eller forældre har taget ansvar og er skredet til handling overfor pigernes negative adfærd. Det undrer da tilsyneladende også en politibetjent fra Viborg, at pigernes forældre på ingen måde har taget hånd om deres døtres problemer.

¹³ Citat: Per Straarup Søndergaard, Temakonferencen d. 8.9.2003

6. Ungdomskultur anno 2003

Der findes stadig stille piger, og piger der slår blikket ned når man kikker på dem. Men der bliver færre af dem. Teenagepiger optræder i dag med en selvbevidst attitude, og en selvtillid som ikke er set før. De er yderst udadvendte, og ser ikke deres køn som en begrænsning. Derudover er de særdeles bevidste om deres udseende, påklædning, væremåde og attitude.

I kraft af samfundsudviklingen er de frigjorte unge piger blevet bevidste om, at de har en masse muligheder, og at de skal tage ansvar for deres liv, men påvirkningen fra samfundsudviklingen er medvirkende til, at nogle piger finder uhensigtsmæssige rollemodeller og identifikationsbilleder. Dermed er der lagt op til følgende spørgsmål:

Hvilke identifikationsbilleder har de unge piger i dag? Hvor finder pigerne deres rollemodeller, og hvordan bruger de dem? – spørgsmål som jeg søger at svare på, ved at se på ungdomskulturen.

6.1 Girl power

Vi lever i et informationssamfund, hvor vi via medierne konstant bombarderes med viden og medieskabte "virkeligheder". I de senere år har blandt andet Tv invaderet det private rum på helt nye måder, og grænsen mellem Tv-studiet og dagligstuen er ophævet. I Tv fremstilles de mest private og intime sider af livet, og blandt andet sex er blevet markant tydeligere i ungdomskulturen.

I 1996 hittede det kendte pige band, "Spice Girls" på verdensplan, og kaldte deres Europa-turné "Girl Power". Spice Girls blev hurtigt et kæmpe hit i hele verdenen. Denne pigegruppe bar på et nyt budskab, som hurtigt blev populært især blandt de unge piger – „Piger, I kan hvad I vil.“ Et budskab som var starten til en ny pigekultur over hele verden.

Der er ingen tvivl om, at teknologien i dag er blevet en større del af ungdomskulturen end tidligere. I særdeleshed har Tv været medvirkende til at skabe en ungdomskultur, hvor de unge via Tv-programmer finder deres forbilleder/rollemodeller, som de unge bruger og tager til sig fra eksempelvis MTV¹⁴. Musikvideoer er i dag blevet en vigtig del af ungdomskulturen. Her handler det for artisterne om at danne et image, som er mindst lige så vigtig som deres musik.

¹⁴ MTV – Musik TeleVision, viser blandt andet musikvideoer

De bruger deres image til at sælge varen. Så at de ofte også er letpåkledte, har stor betydning for ungdommen, og er i allerhøjeste grad med til at påvirke moden og kvindetyperne. Man kan kalde musikvideoerne et eksempel på den stigende seksualiseret hverdag, som børn og unge udsættes for i dag.

En af de førende forskere indenfor diskussionen om dagens pigekultur, er Anne Scott Sørensen.¹⁵ Hun har i mange år haft kønsforskning som sit område, og er redaktør af en bog om pigekultur, *"Pi'r, pink og power"*. Anne Scott Sørensen taler om, hvordan kvinde-stereotyper i ungdomskulturen påvirker de unge piger. Tidligere var eksempler på kvinde-stereotyper heksen eller madonnaen, mens piger i dag identificerer sig med moderne stereotyper som bitchen, luderer eller pornostjernen, typer som netop er repræsenteret i Spice Girls. Ifølge pædagog Helle Bendix er det karakteristiske ved dagens samfund og ungdomskultur, at vi lever i et "brug-og-smid-væk-samfund". Dette gælder dermed også for de unge piger. De benytter sig ifølge Helle Bendix ikke blot af én rollemodel, derimod "plukker" de det de kan bruge fra forskellige forbilleder. Eksempelvis bruger en pige sangerinden Britney Spears' påklædning, som er særdeles seksuelt udfordrende. Attituden fra den amerikanske rapper Lil' Kim, og frisuren fra et helt tredje idol. For i dagens ungdomskultur er alt tilladt, og ansvaret for at danne sin identitet er overladt til den enkelte unge.¹⁶ Disse musikvideoer er medvirkende til at grænserne rykkes. Hvad der er normalt i dag var for bare et par år siden utænkeligt¹⁷ – det må siges at have stor indvirkning på unge og den kultur de lever i, hvad der vises på Tv.

6.2 Fra Spice Girls til voldelige piger

Men umiddelbart virker det som om der må være langt fra Spice Girls til voldelige piger. Men det er der faktisk ikke. Anne Scott Sørensen mener, at Girl power i høj grad hænger sammen med årsagerne til voldelige piger. Hun udtaler, at Girl power manifesterer sig på forskellige niveauer. Den "power" og energi som pigerne besidder, kommer til udtryk på tre forskellige måder i kulturen.

Modkultur

Anne Scott Sørensen beskriver, at vilde piger er en bagside af Girl power kulturen. På den ene side består Girl Power kulturen af nogle politisk bevidste unge piger, som markerer sig i

¹⁵ Anne Scott Sørensen, lektor ved Syddansk Universitet.

¹⁶ Interview med Helle Bendix, d 9.10.2003

¹⁷ Debatprogram på DR2, "Deadline", d. 6.10.03. Interview med chefredaktør på Tv-program for unge, "Boogie", Lotte Lindegaard

kønsrolledebatten. De vender sig for eksempel mod pornografi og vold. De udgør det Anne Scott Sørensen kalder en modkultur. De er meget selvbevidste, har ordet i deres magt og argumenterne parat, og de udfordrer den politiske magt i samfundet.

Mainstreamkultur

Blandt den brede gruppe af teenagerpiger og unge kvinder, mærker man ifølge Anne Scott Sørensen at der er kommet mere power på. De optræder mere selvbevidst i klasselokalerne og dominerer mange uddannelser i en sådan grad at nogle – især mænd, er bekymrede. Denne gruppe udgør ifølge Anne Scott Sørensen mainstreamkulturen.

Subkultur

På den anden side findes der en gruppe unge piger der har attitude, slår fra sig, men har i modsætning til de politisk bevidste piger ikke noget bestemt mål. Denne gruppe er således de vilde og voldelige piger – subkulturen til Girl power. Anne Scott Sørensen siger:

”det er karakteristisk at der både er en forside og en bagside, når der sker en udvikling (...) Da kvinderne begyndte at indtage lederstillinger, fik de større andel i magten, men der var også en anden side af mønten i form af livsstilssygdomme og stress (...) det stigende antal voldstilfælde blandt piger udgør bagsiden af Girl power”¹⁸

Anne Scott Sørensen udtaler endvidere, at der ikke er noget nyt i, at nogle piger har store problemer, men den måde hvorpå de udtrykker disse problemer er ny. Tidligere vendte pigerne typisk deres problemer indad. I dag vender flere piger deres problemer udad. Anne Scott Sørensen pointerer, at de voldelige piger forsøger at vise deres power, men hvor pigerne i modkulturen gør det med ord, gør denne gruppe piger det med slag og spark. For i dag er de langt mere udadreagerende, og de handler på impulser. De overvejer ikke konsekvenserne for deres handlinger, men reagerer prompte fordi det er det de føler for – i øjeblikket.

Opsamling/vurdering

Med Spice Girls og ”Girl power” er der sket meget. Unge i dag er fyldt med ”power” – med en bevidsthed om, at de skal frem i verden. Så sammen med en viden om, at de selv er med til at skabe deres identitet, kom Spice Girls og ”Girl power” på det helt rigtige tidspunkt. Der var et

¹⁸Citat: ”Seje Tøser – Stakkels Piger”, interview med Anne Scott Sørensen, side 21-22.

behov – et hulrum i pigernes ungdomskultur om at frigøre sig og vise power – dette kunne Spice Girls og "Girl power" fylde ud¹⁹.

Det er interessant som pædagogstuderende at se de unge piger i dag. Som medarbejder i en fritids- og ungdomsklub i gennem snart to år, ser jeg en del piger fra den gruppe som Anne Scott Sørensen beskriver som, mainstreamkulturen til "Girl power". De har meget power og gejst. De er engagerede, og altid parate til en diskussion hvor bølgerne ofte går højt. Pigerne har helt klart attitude, de stiller spørgsmålstejn ved alt, og dette sammen med deres påklædning, viser en sammenhæng til det der bliver vist på Tv, blandt andet musikvideoerne. Forskellen på disse piger og de voldelige piger, mener jeg, er de opvækstvilkår som de voldelige piger lever under, og dermed også den udadreagerende måde at vise power på.

¹⁹ Helle Bendix, pædagog. Interview d. 9.10.2003.

7. Seksualitet

Sex er blevet en mere tydelig del af samfundet, og præger i dag byrummets billeder mere end nogensinde. Reklamer benytter sig i udbredt grad af afklædte kvinder, når en vare skal sælges, og der henvises ofte til sex i radio, på Tv og i ungdomsblade. Samtidig er sex og porno blevet lettere tilgængeligt gennem Tv og Internet end det var for blot få år siden. Både før og efter pornografiens frigørelse i 1969, er en positiv holdning til sex og pornografi blevet opfattet som et tegn på et åbent og frit sind. Dette betyder, at vi i dag lever i et særdeles seksualiseret og pornoficeret samfund. I det følgende afsnit vil jeg, med udgangspunkt i to undersøgelser søge at redegøre for, hvilken indflydelse dette har på pigerne. Hvorfra får de unge deres viden omkring sex? Under hvilke forudsætninger udvikler de unge piger deres seksualitet?

7.1 Seksualisering og pornofisering

En undersøgelse som Mediebureauet Carat Danmark²⁰ udarbejdede i år 2000 påviste, at blandt de adspurgte 7.-9. klasses elever fra skoler i Storkøbenhavn fandt knap halvdelen, at de fik den bedste seksualvejledning gennem Tv, Internet, og ungdomsblade. Kun 10 % af de adspurgte angav enten forældrene eller skolen som det sted, hvor de fik den bedste seksualvejledning. Per Schultz Jørgensen²¹ udtaler, at dette er en tendens der kan få konsekvenser for de unge.

De konsekvenser Per Schultz Jørgensen taler om, er blandt andet, at de unge piger tror de skal opføre sig som, og leve op til kvinderne i pornofilm og musikvideoer. En anden konsekvens kan ifølge Per Schultz Jørgensen være, at piger intet lærer om det måske vigtigste når det handler om sex – følelserne. Dette gør, at pigerne ikke tillægger den seksuelle akt følelser. Dette er også karakteristisk for en del af de vilde piger. Pigerne betragter i stor udstrækning sex som en handelsvare²² - en vare som kan sælges hvis prisen er høj nok. Som tidligere beskrevet, udsender musikvideoerne et klart signal om, at sex giver magt og status, dette opfatter en del piger og bruger det i deres hverdag.

I afsnittet om Ninja banden bliver det beskrevet hvordan drengene står i baggrunden og "passer på", hvis der er nogle der prøver på at blande sig i pigernes slagsmål. Men hjælpen går også den anden vej. Lotte Stål udtaler om dette, at pigerne sælger sex og "blow-jobs" til drengene for at få

²⁰ "Unge tror på tv-sex, Politiken, d. 9.4.2000

²¹ Per Schultz Jørgensen, medlem af Børnerådet, Politiken, d. 9.4.2000

²² Lotte Stål, pædagog, oplæg på København Pædagogseminarium d. 16.9.2003

beskyttelse i situationer, hvor pigerne eksempelvis er oppe at slås. Disse seksuelle tjenester kan medvirke til, at pigerne får mobiltelefoner, tøj, penge etc., altså materielle goder til gengæld for seksuelle ydelser. Disse ydelser mener Lotte Stål finder sted "for øjnene" af pædagogerne, blandt andet på toiletterne i ungdomsklubben.

Lotte Stål siger endvidere, at dette er pigernes måde at eksperimentere med sex på. At den så ikke er hensigtsmæssig, og derved kan få alvorlige konsekvenser, tænker pigerne ifølge Lotte Stål ikke på. De lever i nuet og tænker ikke på effekten af deres valg. Det eneste der er vigtigt for pigerne er, at være noget og få status – så kan konsekvenserne komme i anden række. Dette vidner også om drengenes forvrængede syn på sex.

Men disse seksuelle ydelser får desuden konsekvenser for drengenes forhold til og syn på pigerne. Drengene mener, i mange tilfælde at pigerne opfører sig som "ludere". Blandt unge i dag bruges dette begreb i flæng, for det bruges også når en dreng vil sige til en pige, at han synes hun er dum, og har gjort noget forkert. Men drengenes reaktion er et stykke hen ad vejen forståelig, for der er en tendens til at nogle piger i stigende omfang bruger sex til at opnå noget, ligesom prostituerede. Det handler om, at pigerne får tøj og ting, men også om at få status i gruppen og at være noget.

En undersøgelse af de unges seksualitet i 1999,²³ viste at i 70 % af drengenes og i 54 % af pigernes hjem talte man aldrig eller sjældent om sex. De unge piger taler således ikke om sex i hjemmet, og får ikke vejledning der. For de vilde piger gælder samtidig, at de ofte ikke oplever naturlige og sunde relationer i hjemmet hvor kærlighed, omsorg og følelser er i fokus. De har således ikke forudsætninger for at lære om det nære følelsesliv. Da pigernes relationer til voksne er få og anstrengte får idolerne fra Tv større betydning for pigernes holdning og forhold til sex. Tendensen er, at de unge ikke bruger forældrene til at snakke om fortrolige emner med, herunder sex.

Bente Jensen²⁴, en af landets førende børneforskere udtaler om fortrolighed børn og voksne imellem:

"Børn, der ikke har nogen fortrolig at gå til, mistrives.

*Og risikoen for mistrivsel er større, end den var for bare 10 og 20 år siden."*²⁵

Denne udtalelse underbygger, at de unge piger er i risiko for at mistrives. Dette kan være en medvirkende faktor til, at nogle af dem vælger at indgå i voldelige pigegrupper.

²³ "Ung 99 – en seksuel profil" – en spørgeskemaundersøgelse blandt 7355 unge.

²⁴ Bente Jensen, lektor i socialpsykologi ved Danmarks Pædagogiske Universitet.

²⁵ Citat: "Unge i en opbrudstid", Berlingske Tidende, d. 29.6.2003

Opsamling/vurdering

Af begge ovenstående undersøgelser kan man udlede, at de unge piger i stigende grad er overladt til sig selv, når det drejer sig om spørgsmål vedrørende sex. Dette betyder at de voksne ikke har den store indflydelse på det forhold de unge piger får til sex og deres egen seksualitet. Imidlertid ser jeg ikke noget nyt i, at unge piger ikke taler med deres forældre om sex. Det har altid været op til de fleste unge selv at opsøge og vurdere informationer omkring sex. Det nye er, at den unge pige i højere grad end tidligere bliver nødt til at forholde til de voldsomme og ukritiske informationer der strømmer fra blandt andet Tv og Internet. De vælger ikke selv den information de har behov for. Dette betyder for de vilde piger, at de ikke kan sortere i informationerne, og dermed skelne imellem hvad der er nyttigt og ikke nyttigt for deres udvikling. De risikerer derfor at få et usundt og ukritisk forhold til sex.

8. Bander/grupper

Fænomenet gadebander eller bander har i flere omgange tilkaldt sig opmærksomhed i offentligheden generelt og i medierne i særdeleshed. Eksempelvis oplevede man i 1980erne problemer med såkaldte "Grønjakker", "Sortjakker" og "Warriors". Men i takt med at samfundet og dermed ungdomskulturen har ændret sig ses pigegrupperinger, hvor det nye er, at deres handlemønstre i mange tilfælde drejer sig om vold, trusler og tyverier.

Når man skal forstå årsagerne til de vilde pigers gruppedannelser og volden, er det vigtigt at se på, hvordan disse grupperinger fungerer. I det følgende afsnit vil jeg udfra Per Straarup Søndergaard²⁶ søge at redegøre for årsagerne til pigernes gruppedannelser. Hvilke behov får pigerne dækket i disse grupper? Hvordan er forholdet til drenge, og hvad får de ud af det? Disse spørgsmål vil være gennemgående i det følgende afsnit. Derudover vil der blive lagt op til spørgsmålet om, om der overhovedet kan være tale om pigebander?

8.1 Pigegrupper

Det ligger i menneskets natur at vi vil være med i en gruppe. Det ligger instinktivt i mennesket at indgå i fællesskaber, hvor der er en hierarkisk orden. Det gælder om at finde sammen med nogle der ligner en selv, og som man er tryk ved²⁷. For de unge gælder disse træk ved gruppedannelser i skolen, i klubben og i hjemmet.

Per Straarup Søndergaard mener, at pigegruppen opstår, fordi det er et tillokkende fællesskab, idet det for den enkelte pige nemlig handler om tryghed. Da de ikke finder tryghed hos forældrene, i klubben eller i skolen, finder pigerne ligesindede, der forstår deres problemer og frustrationer.

Dermed er det et tilflugtssted fra "verden udenfor", det vil sige at i den pågældende gruppe kan pigerne få styrke fra hinanden, samt bekræfte hinanden i deres sorger. For den enkelte pige i gruppen betyder det, at de føler tryghed og tilhørsforhold i gruppen. Ifølge Straarup, gælder det for pigerne, at de hver især får opbygget en form for selvværd - det selvværd de ikke havde da

²⁶ Per Straarup Søndergaard, (herefter kun Straarup), journalist og forfatter til bogen "Seje tøser - stakkels piger"

²⁷ "At arbejde med grupper", www.vildelaereprocesser.dk

de var udenfor gruppen. Det er dog en form for selvværd som er skabt på baggrund af gruppens præmisser, og er ikke dannet af individet selv.²⁸

Vold avler vold – det er et ordsprog som også gælder for de vilde og voldelige piger. For at forstå årsagerne til deres voldelige adfærd, må man forstå, at disse piger føler de intet har at miste. Hvis man spørger pigerne selv har de, ifølge Straarup, haft et *"lortelio"*. Det betyder at de er frygtløse i deres adfærd, og dermed virker deres vold, set udefra, meningsløs. Men deres voldelige adfærd har en årsag, det er et råb om opmærksomhed og et råb om hjælp. De evner bare ikke at vise det på andre måder. For de fleste har jo igennem deres barndom aldrig talt om følelser, og har måske haft et overfladisk forhold til deres primære omsorgspersoner, deres forældre. Derfor er grupperne et optimalt sted for pigerne at skabe en rolle – at være vigtig for andre mennesker. Dermed er gruppen afhængig af hver enkel pige, og hver enkelt pige er afhængig af fællesskabet.

8.2 Bander eller grupper?

I dag findes der en lang række sociale fællesskaber, hvor det enkelte individ er afhængig af gruppen. Et oplagt eksempel er rockerbander, der har skabt stor diskussion i medierne og blandt befolkningen. De er et eksempel på en yderst fasttømret gruppe. For vi er bange for at have rockere som naboer, og vi er bange for hvad de **som gruppe** kan gøre, idet de som enkelte individer umiddelbart ikke er til særlig stor fare for os, det er når de er samlet i grupperingerne de udøver vold og anden kriminalitet. Det tilsvarende gør sig gældende for pigegrupperne. De enkelte medlemmer udøver ikke vold på egen hånd – det er gruppen der laver kriminaliteten.

Rockerbanderne er organiserede bander. De har møder, fester og lignende sociale arrangementer, som er aftalt og organiseret på forhånd. Dette organiserede mønster viser sig også i deres kriminelle handlinger. Men her er rockerbander og pigegrupper forskellige. I pigegrupperne sker meget af kriminaliteten spontant, i øjeblikket – pigerne handler på impulser. I pigegrupperne findes ingen skrevne regler om hvad der er tilladt indenfor og udenfor gruppen. Der findes ligesom i rockerbander et æreskodeks, men hvor det blandt rockere ofte er nedskrevet, er det i pigegrupper regler de finder ud af efterhånden – de er baserede på erfaringer. De finder ud af, hvad der virker, og hvad der ikke virker, og ændrer reglerne efter behov. I pigegrupper som i rockerbander er loyalitet et vigtigt begreb. Hvis man har kendskab til noget kriminelt, må man under ingen omstændigheder sige noget til nogen.

²⁸ Per Straarup Søndergaard, Temakonferencen: "Voldelige Piger", d. 8.9.2003

Ninja banden er et eksempel på en gruppe piger, som på overfladen ligner en bande, men som bedre kan betegnes som en pigegruppe. I et interview med Ninja banden udtaler pigerne selv at: *"det var vist nok noget medierne fandt på."*²⁹

Det er tydeligt, at navnet "Ninja banden" klinger bedre, og er langt mere appellerende til den almindelige danskers frygt end navnet "Ninja gruppen", som nærmere leder tankerne hen mod en gruppe strikkende japanere. Men det er en alvorlig og kompleks sag. For ligesom rockerbanderne har "supportere", støtter, som ønsker fuldgyldigt medlemskab af banden, har pigegrupperne også "supportere". Men hos pigerne fungerer det på en temmelig anderledes måde end hos rockerne. Flere pigegrupper i Danmark bruger 2.generationsindvandrerdrengene som "supportere"³⁰ eller opbakning, når de eksempelvis er i slagsmål med en anden pige. Drengene står i baggrunden og hepper og afskærmer for eventuelle modstandere. Drengene er ikke en aktiv del af gruppen, én af dem er måske kæreste med en af pigerne i gruppen, men ikke mere end det. Ligeledes gør pigerne drengene tjenester, når de skal bruge en hjælpende hånd i andre sammenhænge.

Men hvad starter disse grupperinger? I de deciderede bander kæmper man via bestemte handlinger for at komme op i "moderorganisationen". Sådan er det ikke i pigegrupperne. Det er vigtigt at forstå, at disse piger ikke er bundet sammen, fordi de har fundet ud af, at de skal lave et fælles stykke arbejde eller på anden måde lave noget fælles. Ofte kender pigerne allerede hinanden fra boligblokken, skolen, ungdomsklubben eller lignende³¹.

For unge i dag er det uhyre vigtigt at gå i det rigtige tøj, sige de rigtige ting, være på den rigtige måde, og ikke mindst føle at de har et tilhørsforhold – dette gør sig i høj grad også gældende for pigerne. Rockerbanderne har fælles symboler i form af en lædervest, Harley motorcyklen, rygmærket og navnet – beviser på at de er en del af et organiseret fællesskab. Derimod bærer pigegrupperne ikke i nævneværdigt omfang på tilsvarende symboler. Pigerne er dog udmærket klar over, at påklædningen har en stor betydning, og nogle pigegrupper bærer påklædning der vidner om, at de til en vis grad forsøger at vise, at de tilhører samme fællesskab.

I flere andre grupper bærer pigerne det samme tøjmærke for at vise at de tilhører samme gruppe og fællesskab.³² I Ninja banden bærer de ens camouflagetørklæder – men ellers er det modetøj pigerne benytter til at vise omverdenen, at de tilhøre samme klike eller fællesskab. Sara fra Ninja banden udtaler om tørklæderne:

²⁹ Citat: Interview med Ninja Banden af journalist Mads Brügger, Danmarks Radio, d. 28.4.2002

³⁰ Per Straarup Søndergaard, Temakonferencen "Voldelige piger", d. 8.9.2003

³¹ "At arbejde med grupper", www.vildelaereprocesser.dk

³² Helle Bendix i interview d. 9.10.2003

*"(...) det var tilfældigt, at vi havde dem på. (...) når man er veninder, køber man tit de samme ting."*³³

De vilde og voldelige piger er bevidste om, at de skal have det rigtige modetøj på, hvordan de skal bære make up, og de går meget op i deres påklædning og udseende. Derimod er de ikke klar over, hvilke konsekvenser det får, og dermed hvordan andre mennesker opfatter dem. Men for pigerne har andres mening om dem kun en lille betydning. De er blevet svigtet igen og igen, så de opfatter andres mening som irrelevant – de har alt at vinde og intet at tabe! Men man må ikke tage fejl af, at de fleste af pigerne drømmer om at "passe ind".³⁴ Pigerne har, ligesom mange andre unge, drømme om at "være prinsesser", og ambitioner om at få en uddannelse, blive gift få børn eller rejse verden rundt. Men de fællesskaber der er i klassen, i hjemmet og i klubben kan ikke rumme denne gruppe piger. Dette modsætningsforhold er svært for pigerne at forholde sig til. I de voldelige pigegrupper findes tryghed, fællesskab og identifikationsbilleder. Pigerne finder det de søger, og det de mangler. I denne sammenhæng kan de godt indgå, selvom de kan mærke at de er anderledes og ikke "passer" ind i andre og mere almindelige former for fællesskaber.

8.3 Veninder eller ej?

Når pigerne i grupperne skal knytte sig til hinanden, og endelig har fundet nogle andre piger der forstår de frustrationer og tanker de hver især har, forgår dette også på en anderledes måde end i et normalt venindeforhold. Ifølge Lene Byriel besidder pigerne ikke evnerne til at gøre dette på en hensigtsmæssig måde. Deres forhold til hinanden bliver ofte hurtigt anspændt, idet de knytter sig meget hurtigt og meget dybt til hinanden – pigerne åbner sig som en åben bog.³⁵ Ifølge Lene Byriel har pigerne for meget empati for de andre piger i gruppen, og derfor bliver de hurtigt dybt involveret i hinandens liv – dette får den konsekvens, at når de på et tidspunkt skal til at tale om de bagvedliggende problemer, herunder især familieproblemer som er pigernes akilleshæl, går venskabet ofte i stykker, fordi de er kommet meget tæt på hinanden alt for hurtigt. Derimod virker deres empati ikke overfor det eventuelle offer, som de er voldelige overfor – her er ingen nåde og alle beskidte kneb bliver taget i brug for at gøre størst mulig skade.

³³ Citat: "Seje tøser – Stakkels piger", side 45

³⁴ Lene Byriel, pædagog i "Den rullende redaktion", ved konferencen "Voldelige piger", d. 8.9.2003

³⁵ Lene Byriel, ved Temakonferencen "Voldelige piger", d. 8.9.2003

Endvidere udtaler Lene Byriel, at der er en tendens til, at konflikterne pigerne imellem skyldes kæresteproblemer. En del af pigerne er, som tidligere beskrevet, kærester med 2. generationsindvandrerdrengene, som virker som "supportere", når pigerne er oppe at slås. Pigerne finder sammen med denne gruppe drenge, fordi de ofte er mere ligefremme end danske drenge, og de er langt mere bevidste om, hvilke virkemidler der skal til for at få pigerne til at interessere sig for dem.

Rebecca, 16 år siger om sit forhold til indvandrerdrengene:

*"de er gode til at sige en masse søde ting... Hvor er du dejlig, og sådan noget, og nogle gange kan man godt tænke, han er da meget sød. (...) Danske drenge er anderledes. De er mere generte, og skal først have en masse bajere inden de tør åbne munden."*³⁶

Opsamling/vurdering

Ovenstående citat fra en pige fortæller, hvor anderledes indvandrerdrengene er i forhold til danske drenge. Rebecca udtaler, at hun ser at indvandrerdrengene er langt mere modne, og er meget mere bevidste om, hvad de skal sige for at få pigernes opmærksomhed end de danske drenge er. Jeg ser, at indvandrerdrengene har en stor indvirkning og betydning på pigegruppernes kriminalitet. Jeg mener, at indvandrerdrengene er medvirkende til at fastholde pigerne i dette, for mig at se, negative mønster. Pigeres holdninger bliver, udover den gruppe de er en del af, også bekræftet af drengene som bliver tiltrukket af disse piger som er meget som drengene selv – udadvendte og tør åbne munden. I mit pædagogiske arbejde ser jeg piger, hvor intriger og konflikter fylder utroligt meget i deres hverdag. Kærestesorger og konflikter pigerne imellem styrer ofte mange dage, og kan være yderst komplicerede at holde rede i. For pigegrupperne er disse konflikter endnu mere udpræget, og endnu engang mener jeg, at de kan føres tilbage til det eller de svigt de har været udsat for som barn/ung. For når eksempelvis én af indvandrerdrengene, som de jo holder meget sammen med, slår op med én af pigerne, udsættes hun nu for endnu et svigt. Derfor handler mange konflikter pigerne imellem om kærestesorger, om hvem der nu er sammen med hvem, og hvem der var sammen med ham før. Ofte er der internt i pigegrupperne uskrevne regler om, at pigerne hverken tager hinandens kærester men derudover ikke hinandens ekskærester. Derfor virker grupperne som et tilholdssted – en tryk base, hvor de kan fortælle hinanden om deres frustrationer, men også leve deres frustrationer ud sammen – de har et tillidsforhold til hinanden. De har det godt her, og får opbygget en

³⁶ Citat: "Seje tøser – Stakkels piger", side 12

selvværdsfølelse som de ikke har været i stand til at finde i andre sammenhænge. Her har pigernes fælles påklædning en stor betydning for deres fællesskabsfølelse. Det viser udenforstående, at pigerne tilhører en klike. Med baggrund i sagen om Ninja banden er det interessant at diskutere, om der overhovedet er tale om pige bander eller om det er pige grupper. Pigerne bruger nogle få af de virkemidler, eksempelvis ens tørklæder og ens modetøj, som rockerbander bruger. Dette er dog ikke nok til at man kan betegne pige grupperne som regulære bander. Her skal der ifølge min mening mere til. Hvis pige grupperne laver nedskrevne regler og er organiserede, kan der være tale om bander. Men dette mener jeg ikke er tilfældet.

9. "Pigeprojektet" på Frederiksberg, 1998-2001

I det følgende afsnit vil jeg på baggrund af interview med Helle Bendix samt projektrapporten fra "Pigeprojektet 1998-2001" i Frederiksberg Kommune, beskrive hvordan et projekt for vilde piger kan udforme sig i praksis. Først vil jeg kort skitsere projektet, derefter vil jeg fokusere på projektets målsætning, den centrale aktivitet og metoder samt de dybereliggende problemer som pigerne havde. De metoder der blev benyttet i den centrale aktivitet kendetegner de øvrige aktiviteter. Hele afsnittet vil samtidig lægge op til spørgsmålet i efterfølgende afsnit om, hvorvidt man som mandlig pædagog kan arbejde med vilde piger – med de eventuelle begrænsninger og ressourcer det indebærer.

9.1 Målsætning

I september 1998 iværksatte Familieafdelingens Distrikt Nord i Frederiksberg Kommune et projekt for en gruppe unge piger, hvis adfærd gav anledning til bekymring.

Projektet kom til at dreje sig om en gruppe på fem piger i alderen 15-16 år, der gennem et længere stykke tid havde været fokus på fra Forvaltningen og den lokale ungdomsklub, idet de havde vist truende og til tider voldelig adfærd. Denne gruppe piger gik i daglig tale under navnet "Tæskeholdet".

For at varetage dette projekt blev pædagog Helle Bendix fra pigernes ungdomsklub ansat af forvaltningen som kontaktperson for pigerne. Derudover blev lærer Dorte Alsing ansat på samme vilkår, dog blot for otte timer om ugen. I opstartsfasen blev der ofte afholdt møder mellem forvaltningen, ungdomsklubben, skolen og de involverede pædagoger.

Herefter blev breve sendt ud til den enkelte pige samt hendes forældre, hvor pigerne blev bedt om at møde til aftensmad, hvor de skulle tale med pædagogerne om, hvad der skulle ske i projektet. Da pigerne mødte op var deres indstilling: „*Hvad har vi nu gjort?*“ Pigernes indstilling siger, ifølge Helle Bendix en del om deres generelle holdning. De var tydeligvis vant til, at når der var autoriteter der henvendte sig, var det fordi de havde lavet noget forkert. Dette var et udtryk for pigernes manglende tillid til voksne.

I september 1998 da projektet officielt startede, var det derfor vigtigt for pædagogerne ikke at komme med løftede pegefingre, blandt andet på baggrund af pigernes udsagn den første dag.

Grundlæggende var deres filosofi, at pigerne skulle have få og enkle regler. Derfor var regel nummer et, at pigerne såvel som pædagogerne skulle melde afbud, hvis en aftale ikke kunne overholdes – dette fordi pigerne skulle få oparbejdet et tillidsforhold til pædagogerne, som gik begge veje og desuden få ansvarsfølelse for hinanden.

Igennem et tæt samarbejde mellem Helle Bendix, Dorte Alsing, forvaltningen og ungdomsklubben, hvilket var projektets primære samarbejdspartnere, blev der udarbejdet en overordnet målsætning for projektet:

"At styrke den unges personlige udvikling således, at de unge som enkeltperson eller gruppe udvikler en positiv person/gruppekultur og bibringes mod på livet og perspektiv for fremtiden."³⁷

Et stykke tid inde i projektet fik de tildelt et kælderlokale som base for projektet. Her mødtes pigerne og pædagogerne to gange om ugen til mad og hygge. Baggrunden for denne aktivitet var, at pædagogerne så det vigtigt at skabe kontakt og senere tillid dem og pigerne imellem. Det var tydeligt fra starten, at pigerne manglede enhver form for almen opdragelse med hensyn til bordskik og manerer. Blandt andet på baggrund af det, videreudviklede pædagogerne den målsætning som forvaltningen havde fremlagt til styrelsesgruppen. For at nå de ovenstående mål var det for Helle Bendix nødvendigt at starte med pigerne på et lavere niveau.

Herefter lød de praktiske mål:

- De skulle lære at stole på en voksen
- De skulle få en bedre adfærd
- De skulle færdiggøre skolen (10.klasse)

9.2 Aktiviteter og metoder

Mange af de unge piger i "Pigeprojektet" havde haft en del erfaring med politiet. Og generelt set er der fra mange unges side en naturlig distance til voksne. Men disse piger, som havde bevæget sig ind på en kriminel løbebane, havde dybere og mere komplekse problemer i deres forhold til voksne. Deres manglende tillid til voksne bundede, for mange af dem, i svigt fra forældrene. Dette kan være den dybereliggende årsag til, at pigerne reagerede som om de havde gjort noget forkert, den første dag de mødtes i projektet. Gennem flere års svigt fra familie, venner og

³⁷ Citat: Projektrapport, "Pigeprojekt 1998-2001", del 2, side 7

samfund havde pigerne opbygget en negativ holdning til alt der var voksenstyret, og de havde oplevelsen af, at voksne ikke ville dem noget godt.

Som tidligere beskrevet, var Helle Bendix og Dorte Alsings første møde med projektets fem piger noget så ufarligt som en spisesituation. Her var målet at opnå den første spæde kontakt. Hvad der ifølge Helle Bendix var overraskende, var at pigerne ikke var i stand til at spise som voksne mennesker. Helle Bendix udtaler:

"De formåede ikke at sidde til bords uden at bøve, smaske og spise med fingrene.

Der var altid megen uro, og deres mobiltelefoner forstyrrede konstant"³⁸

Da gik det op for Helle Bendix og Dorte Alsing, at her var noget at arbejde med. Derfor besluttede de at arrangere aftensmad for pigerne to gange om ugen. Senere blev pigerne inddraget i indkøb og madlavning. Derudover fandt Helle Bendix hurtigt ud af, at pigernes mobiltelefoner var ekstremt forstyrrende, så regel nummer to blev derfor, at når de var samlet skulle mobiltelefonerne være slukkede. Dermed var der kun to letforståelige regler, hvilket jo var centralt i medarbejdernes metoder. Denne føromtalt spisesituation var et vigtigt fokusområde i arbejdet med pigerne - et måltid der var medvirkende til at vise Helle Bendix og Dorte Alsing at pigernes hverdag var fyldt med kaos og ensomhed. Derudover kunne måltidet være medvirkende til at afdække pigernes følelser i flere sammenhænge.

9.3 Kaos og ensomhed

For pigerne var tilværelsen fyldt med problemer, i skolen, i familien og så videre. Forskellige piger med forskellige problemer, som havde det til fælles at deres liv var kaos - deres hverdag var fyldt med vold, intriger, negative følelser og en kamp for status i gruppen. Men hvordan kunne man som professionel pædagog se, at pigerne var fyldt med kaos? Og hvordan kom det til udtryk hos "Tæskeholdet"?

Der er ingen tvivl om, at pigernes frustrationer kom til udtryk i volden. I vores samfund i dag, hvor det, som Thomas Ziehe beskriver, er op til den enkelte unge selv at skabe identitet og ståsted, var det en uoverskuelig proces, at bearbejde alle problemerne. Hvilken påvirkning denne uoverskuelighed havde på de unge, har Helle Bendix et bud på. Hun mener, at denne proces den enkelte unge står i, skaber en form for ensomhed for mange. Hun oplever i sit praktiske arbejde mange unge der føler sig "tomme" indeni. Om dette udtaler Helle Bendix

³⁸ Citat: Interview med Helle Bendix, d. 9.10.2003.

endvidere, at piger har søgt deres identitet i mange forskellige sammenhænge, før de når så langt som til eksempelvis "Tæskeholdet". De har forsøgt at indgå i længerevarende relationer i hjemmet, i skolen og i klubben, men her oplever de at de ikke passer ind. Dette er ifølge Helle Bendix medvirkende til, at skabe yderligere kaos, og opbygger frustrationer hos pigerne.

De relationer de har til hinanden er stærke – de holder sammen, og føler sig bundet sammen, men alligevel er pigerne ensomme. Pigerne har mange venner som de søger at komme i kontakt med, eksempelvis via deres mobiltelefon. Men det er ifølge Helle Bendix ikke ensom i forbindelse med venskab og relationer med andre unge. Det er ensomhed piger føler indeni når de mangler kærlighed og tryghed fra familien.

For at skabe tryghed og mindske den forvirring, igangsatte de en aktivitet, måltidet, der kunne medvirke til at skabe en følelse af familie og derved tryghed. I projektet blev måltiderne et vigtigt pædagogisk middel til at nå målet. Pigerne havde, ifølge Helle Bendix, en meget høj indre stressfaktor, som hun hurtigt fandt ud af, kom til udtryk i disse spisesituationer. Helle Bendix kunne se, at pigerne generelt var ekstremt tynde, så hun spurgte, mest i spøg, om de aldrig fik noget at spise derhjemme. Det viste sig, at pigerne faktisk ikke fik nok mad derhjemme. Derfor slugte pigerne maden nærmest dyrisk, uden at smage på den, og derudover spiste de med fingrene, de bøvsede, og de snakkede i mobiltelefon – eksempler på at pigerne til dels var stressede og havde manglende manerer.

9.4 Følelser

Da "Pigeprojektet" havde været i gang i et stykke tid, og Dorte Alsing og Helle Bendix havde skabt kontakt og gensidig tillid til pigerne, blev de klar over, hvilke dybereliggende problemer pigerne havde. De oplevede, hvordan pigerne havde utroligt svært ved at tale om og udvise positive følelser. En stor del af pigernes problemer kunne føres tilbage til deres barndom, og forholdet til forældrene, så ifølge Helle Bendix var der her sket et svigt, og for nogle piger desuden en seksuel mishandling.

Dette svigt kom eksempelvis til udtryk i deres måde at indgå i relationer på. Især i relationerne pigerne imellem, oplevede Helle Bendix, at der var en del problemer. Hun udtaler, at pigerne ikke var klar over, hvad det ville sige at være veninder, samt hvilke spilleregler det indebar. For det første var pigerne uhyggelig dygtige til bevidst at skabe konflikter og intriger. Det kom specielt til udtryk, hvis pædagogerne havde viden om noget ulovligt pigerne havde begået, og derefter konfronterede en af de andre piger med venindens gerning. Selvfølgelig ville pigerne ikke "sladre" om hinanden, de udviste stor loyalitet, men Helle Bendix mener ikke at det er den

mest hensigtsmæssige måde at være veninder på – hun betegner det som misforstået solidaritet. Pigerne troede de holdt hånden over hinanden, men i virkeligheden fik det den konsekvens, at det var medvirkende til, at skabe endnu større problemer for den enkelte pige.

Helle Bendix udtaler, at på trods af, at pigerne havde mange problemer, oplevede hun, at de også var i besiddelse af mange ressourcer. Helle Bendix udtaler om pigernes ressourcer:

"det var tydeligt, at det var piger med power, stor fighterånd og en pragtfuld humor"³⁹

Ifølge Helle Bendix havde pigerne altid haft disse ressourcer, men de havde ikke været i stand til at benytte dem på en hensigtsmæssig måde. Før projektets start kom pigernes power og energi til udtryk ved voldelig og provokerende adfærd. Som projektet skred frem, var målet at få pigernes til at bruge denne energi, power og fighterånd på en anden måde.

Dermed stod det klart for Helle Bendix, at tirsdags- og torsdagsmåltiderne i projektets lokaler, kunne få stor indvirkning på disse ressourcer. Det var muligt at vende de negative mønstre til positive tankegange. Pigerne oplevede, at der var nogle voksne der ville være sammen med dem, uden at være for meget "pædagog". Pigerne fik et fast holdepunkt to gange om ugen, hvor der blev skabt en hyggelig stemning, som med tiden fik pigerne til i stigende omfang at tale på tomandshånd med Helle Bendix om problemer med eksempelvis kærester, familie og skole.

Her oplevede Helle Bendix, at pigernes selvværd og selvtillid fik et løft. Det betød, at pigerne turde stå alene, og ikke var ligeså afhængige af gruppen som tidligere. Deres identitet var således ikke som før på gruppens præmisser, men derimod på egne præmisser – de turde være sig selv.

Dermed var kimen allerede lagt til at arbejde med pigernes dybereliggende problemer. Der var skabt tillid og et hyggeligt og fortroligt rum. Samtaler omhandlende følsomme områder der før blev lukket af for, var nu tilgængelige for pædagogerne. Denne proces med at skabe tillid og tætte relationer, beskriver Helle Bendix som en langsommelig og kompliceret proces. Det krævede en del vedholdenhed og tålmodighed, for Helle Bendix og Dorthe Alsing oplevede mange frustrationer før pigerne stolede på dem. Men i sidste ende var det det hele værd. For selvom det tog lang tid at få lukket op for de virkelige problemer, var det som Helle Bendix beskriver, tre år hvor pigernes holdninger til dem selv og omgivelserne ændrede sig radikalt, og flere af pigerne færdiggjorde blandt andet 10. klasse. (læs endvidere artikel "Fra tæskehold – til vinderhold", bilag 3)

³⁹Citat: Helle Bendix, interview d. 9.10.2003

Opsamling/vurdering

For denne gruppe unge piger gælder det, at de på trods af mange indre konflikter og kaos, og dermed en til tider voldsom og udadreagerende adfærd, også besidder dels nogle positive træk, og dels mange ressourcer, der gør dem i stand til at komme ud af et negativt adfærdsmønster, hvis de får den rette støtte til det. Som kommende pædagog kan jeg tydelig se, at piger i dag i allerhøjeste grad besidder power og handlekraft. Desværre kommer denne power eller kraft hos de vilde piger til udtryk blandt andet i form af voldelig og provokerende adfærd. Jeg mener at man som pædagog ikke må tage fejl af, at denne power og handlekraft kan benyttes i det pædagogiske arbejde. I "Pigeprojektet" på Frederiksberg fandt pædagogerne hurtigt ud af, at pigerne havde power, fighterånd og humor. Derfor synes jeg, det er spændende at se, at pædagogerne benytter disse ressourcer, som jeg også synes er centrale i det pædagogiske arbejde. Men udover de ressourcer pigerne besidder, har de samtidig mange problemer der skal tages alvorligt. Deres følelser og selvværd er svækket, og pigerne føler sig ikke elsket. For en del af disse vilde og voldelige piger gælder det, at de faktisk også er ensomme. De har behov for nogen at dele de inderste følelser med. Dette kan et pigeprojekt være med til at give pigerne. Derfor mener jeg, at den vigtigste aktivitet man som pædagog kan lave med pigerne, er blot at være sammen med dem. Det er ikke selve aktiviteten der er vigtig, snarere er det betydningsfuldt, hvis man skal opnå kontakt, at man virker autentisk og sandfærdig i samværet.

10. Den mandlige pædagogs rolle

I "Pigeprojektet" på Frederiksberg samt i de projekter jeg er stødt på igennem denne proces, virker det bemærkelsesværdigt, at det udelukkende er kvinder der arbejder med pigerne. Ligesom der i projekter for drenge er en tendens til, at det kun er mandlige pædagoger der arbejder med drengene. Jeg finder det interessant at se på, om mandlige pædagoger kan arbejde med de vilde piger. Hvad kan en mandlig pædagog eventuelt bidrage med i et pigeprojekt – hvilke begrænsninger og ressourcer besidder han?

10.1 Begrænsninger

For mange af pigernes vedkommende har de været igennem en barndom med massive svigt, både i form af regulære omsorgssvigt, men også seksuelle krænkelser. Derfor har en del piger et anstrengt forhold til mænd, og dette kan sætte nogle begrænsninger for en mandlig pædagogs involvering i projektet.

Som beskrevet i afsnittet om pigernes seksualitet, har pigerne et løssluppet forhold til deres egen seksualitet. De eksperimenterer med deres seksualitet via en række forbilleder som for mange pigers vedkommende er som taget ud af en erotisk film eller en musikvideo. De har som sagt en yderst offensiv, og for mange voksne en seksuel provokerende fremtoning.

Pædagog Lene Byriell lægger vægt på, at hvis mænd skal arbejde i et projekt med svigtede vilde piger, sætter det store begrænsninger for, hvad han kan lave. Hun beskriver, hvordan de i hendes projekt bruger fysisk kontakt, det vil sige kram, en hånd rundt om pigerne – fysisk omsorg, som er med til at vise pigerne, at der er nogle mennesker, der kan lide dem på trods af deres problematikker. Endvidere vil der, ifølge Lene Byriell, undervejs i et pigeprojekt blive lagt op til en række tætte samtaler de enkelte piger og pædagogerne imellem. En del af disse samtaler beskriver Lene Byriell handler om sex, drenge og lignende følelsesladede emner, og da pigerne har negative erfaringer med drenge, sex og muligvis mænd, vil en sådan samtale med en mand aldrig initieres af pigen.

Derfor mener hun, at en mandlig pædagogs tilstedeværelse vil skabe problemer i deres arbejde, da han ikke kan bruge de tilsvarende metoder som kvindelige pædagoger bruger.

10.2 Ressourcer og muligheder

Helle Bendix giver et andet billede på samme problemstilling. Hun udtaler, at det kommer an på, hvad man vil med projektet – hvilket mål man sætter sig inden projektets begyndelse. Hvis målet med projektet er, at pigerne skal få et bedre forhold til mænd samt finde ud af, at ikke alle mænd de møder i deres liv er krænkere, vil en mands medvirken i et pigeprojekt være en god løsning. Hun lægger dog stor vægt på, at det vil tage længere tid for en mand at skabe tillid til pigerne, og at det er vigtigt at den mandlige pædagog lader pigerne komme til ham, når de har accepteret ham – og dette vil måske tage op til et år. Men det er vigtigt ikke at give op – det er vigtigt at have tålmodig og være vedholdende, for manden vil uden tvivl blive afvist flere gange før han vil blive accepteret.

Men når først pigerne har anerkendt manden, vil projektet og pigerne, ifølge Helle Bendix, kunne få gavn af hans maskulinitet. Han vil kunne lave nogle aktiviteter med pigerne, eventuelt i samarbejde med den kvindelige pædagog, og give disse et maskulint præg. Men pigerne vil også kunne drage nytte af blot den mandlige pædagoogs tilstedeværelse, således at der både er en kvindelig og en mandlig rollemodel.

Men det vigtigste Helle Bendix sætter fokus på i denne sammenhæng er, at det bør være "den rigtige mand" med det mest hensigtsmæssige væsen, en mand som gør sig nogle tanker om, hvordan han skal agere i visse situationer. For han vil uden tvivl blive stillet overfor nogle situationer, hvor han skal være yderst bevidst om både det verbale og det nonverbale sprog – hans eget såvel som pigernes. Derudover skal han ifølge Helle Bendix være utrolig bevidst om sine grænser, idet disse grænser vil blive afprøvet – og der skal den mandlige pædagog være klar over, at pigerne vil gå lige til grænsen, uden at det dermed er sikkert at de vil bøje af og respektere denne grænse. De vil prøve igen og igen, for at undersøge om de kan regne med ham, og hvordan han reagerer på deres prøvelser. De metoder pigerne benytter hertil, kan eksempelvis være seksuelle tilnærmelser.

Opsamling/vurdering

At undersøge om den mandlige pædagog kan have relevans for et pigeprojekt, er for mig et interessant tanke spil. For man kan argumentere både for og imod. I de pige projekter jeg har kendskab til, er der udelukkende tilknyttet kvindelige pædagoger. Om de har gjort sig overvejelser om, hvorvidt mænd har haft relevans for deres arbejde er uvist, men for mig at se er én ting dog sikkert, det handler om hvilke mål man har med projektet og med pigerne. Det

optimale for et projekt med en mandlig pædagog, mener jeg, vil være en mand der kender sig selv godt. Han skal være yderst bevidst om hans egne grænser, hans begrænsninger samt hans rolle i projektet. Ydermere hans personlige og faglige ressourcer. Jeg mener, det er vigtigt at han er tydelig i sit udtryk. Han skal forberede sig på situationer og konflikter med pigerne, og jeg mener det vil være en fordel, hvis pigerne allerede kender ham fra eksempelvis ungdomsklubben. Så vil pigerne og den mandlige pædagog have et stort forspring i relationen til hinanden, som muligvis senere kan skabe rum for fortrolige samtaler. Jeg mener, det er vigtigt for disse vilde piger at prøve at etablere/opbygge et sundt og uanstrengt forhold til det mandlige køn, hvilket en mandlig pædagog vil kunne medvirke til.

Hvis en mandlig pædagog er involveret i et pigeprojekt for vilde piger, ser jeg dermed flere ressourcer end begrænsninger. Han vil være i stand til at give projektet en balance mellem kønnene, som de fleste af pigerne ikke har været vant til i deres familie. Dog mener jeg, at pigerne skal kende den mandlige pædagog i forvejen. Det vil tage for lang tid for en "ny" voksen at få pigernes tillid. For da det, som tidligere beskrevet, kunne tage et helt år af et projekt at skabe denne tillid der er så vigtig, mener jeg at hvis en mands kvaliteter skal benyttes fuldt ud, er det et krav at pigerne kender ham i forvejen. Hvis dette ikke er muligt, mener jeg ikke at tilstedeværelsen af en mandlig pædagog er optimal.

11. Analyse/diskussion

Som jeg har præsenteret i projektet er der en gruppe piger som har store problemer med at finde dem selv og deres ståsted i samfundet. Derfor står de udenfor. Jeg vil nu analysere og diskutere årsagerne til at pigerne vælger at indgå i grupper der bruger vold i dagligdagen ved hjælp af de teoretikere og praktikere jeg har benyttet i projektet. Derudover vil jeg ud fra "Pigeprojektet" diskutere projektets metoder, med henblik på henholdsvis den kvindelige og mandlige pædagogs rolle.

Igennem Bachelor projektet har jeg søgt at give årsager til en ny gruppe piger, som vi i den pædagogiske praksis nødvendigvis må forholde os til. Som statistikken (bilag 1 og 2) klart viser, står vi overfor et stigende problem, hvor årsagerne ikke er enkle, men yderst komplekse og indviklede.

Som det er blevet beskrevet i projektet, har samfundet med den kulturelle frisættelse og individualisering taget en drejning, hvor det på den ene side er medvirkende til, at individet og dermed den unge pige føler sig frisat fra de hidtidige bindinger fra familie, miljø og køn. Mens der på den anden side skabes en ambivalens, idet den unge har svært ved at håndtere de krav og de mange valg og forventninger hun bliver stillet overfor. Desuden medvirker individualiseringen til, at der pludselig er kommet yderligere fokus på individet herunder egne holdninger og valg. Individet er overladt til sig selv med ansvar for dannelse af egen identitet og tilværelse. Idet familiemønstret og respekten for autoriteterne er i opløsning, mangler den unge et vigtigt holdepunkt i tilværelsen. For de unge har ikke et fælles ståsted som de sammen kan forholde sig til.

Anne Scott Sørensen mener, at vilde og voldelige piger er en direkte konsekvens af den Girl power kultur som hun beskriver. Men for mig at se, er det ikke så enkelt. Jeg mener, som jeg har været inde på tidligere, at årsagerne til pigernes vold skal ses i en større sammenhæng – den sammenhæng jeg blandt andet har søgt at finde i samfundsudviklingen. Jeg er af den opfattelse, at ungdomskulturen bliver til blandt andet i kraft af samfundsudviklingen. Der er i høj grad tale om, at samfundsudviklingen afspejler sig i ungdomskulturen. Ved at lytte til Anne Scott Sørensen og læse hendes litteratur, virker det tydeligt for mig, at hun forholder sig til problemet på en unuanceret måde. På baggrund af mit eget pædagogiske arbejde samt den viden jeg har

tilegnet mig, via blandt andre Helle Bendix og Lotte Stål, mener jeg, at årsagerne til de vilde piger udspringer fra forskellige niveauer.

Dog er jeg af den opfattelse, at dele af hendes teorier vedrørende Girl power kulturen **kan** knyttes til årsagerne til pigernes voldelige adfærd. Eksempelvis udtaler hun, at der ikke er noget nyt i, at piger er vilde, men det er udtryksformen – det vil sige volden, der er det nye. Jeg mener, at volden er et udtryk for frustrationer, kaos og usikkerhed. Derfor er jeg her enig med Anne Scott Sørensen. Mange af de piger der fungerer i voldelige grupper har, som tidligere beskrevet, en historie der melder om omsorgssvigt – mange af pigerne er blevet hurtige voksne som Diana i eksemplet fra side 13-14. Hun har måttet tage ansvaret for sine søskende allerede da hun endnu selv var barn. I dette eksempel var det på grund af moderens manglende ressourcer og overskud til at tage sig af sine børn. I særdeleshed ser jeg forældrene havende en central rolle blandt årsagerne til pigernes negative adfærd. Når forældrene, som eksempelvis i voldssagen fra Viborg om Ninja banden, vælger ikke engang at møde op under retssagen, mener jeg at det vidner om enten ingen interesse for pigernes liv, eller ingen ressourcer til at tage sig af dem. I begge tilfælde mener jeg, at der skal gøres noget.

Der er en tendens til, at de piger som ikke har fået nærhed eller tryghed i hjemmet, søger at få disse behov dækket andre steder - hos drengene. Og da ungdommen i dag bliver bombarderet med sex, påvirker det i høj grad pigerne i en retning af udfordrende påklædning og seksuel provokerende adfærd. Dette påvirker også drengenes holdning til pigerne, når de oplever pigerne eksperimenterer med deres seksualitet på den måde. Jeg vil give Lotte Stål ret i, at pigernes forhold til egen seksualitet påvirkes via blandt andet Tv. Pornofiseringen af det offentlige rum, mener jeg, betyder at sex for den unge pige bliver som Lotte Stål beskriver, følelsesløs. Endvidere mener jeg, at pornofiseringen betyder for pigerne, at drengene stiller større krav om seksuelle tjenester samt at drengenes spektre for hvad "normal" sex indebærer udvides, idet de får deres virkelighed af hvad sex er, gennem eksempelvis pornofilm. Konsekvensen bliver, at drengene behandler pigerne uden respekt. De tror at den viden de får om sex gennem pornofilm er virkeligheden. Jeg mener, at der her er tale om en "ond cirkel". For der er nogle piger der benytter sig af, at sex er lig magt og dermed status. Så de piger der før var i periferien af en gruppe, får nu en mulighed for at komme tættere på, og blive integreret via de seksuelle ydelser de giver til gengæld for materielle goder. Dette er en tendens jeg ligeledes oplever i mit praktiske pædagogiske arbejde i en ungdomsklub. Her forsøger vi at starte en dialog med pigerne omkring sex og de bagvedliggende. Som Lotte Stål også skriver det, er samtaler om

følelserne bag den seksuelle gerning er vigtig – selvom det kræver en god relation med den unge før disse ømtålelige emner kan diskuteres.

De praktikere, som er benyttet i projektet, det vil sige pædagogerne, Helle Bendix og Lotte Stål samt socialarbejder Lene Byriel, virker generelt enige i, at der er stigende problemer med de voldelige piger, samt at vi i det pædagogiske arbejde vil se flere og flere piger der vender deres frustrationer udad. De udtaler alle, at metoderne til at få pigerne på rette spor igen er, at skabe tillid, lave aktiviteter og derigennem få dialog med pigerne om deres liv med kærester, familie og uddannelse – og måske få rykket ved deres holdninger og negative tankegang. Det virker bemærkelsesværdigt for mig, at de i "Pigeprojektet" på Frederiksberg som Helle Bendix udtaler, var nødt til at starte med pigerne på et meget lavt niveau, der umiddelbart vidner om pigernes manglende basale kompetencer. Jeg mener, at måltidet og forberedelsen hertil er et optimalt pædagogisk værktøj til at aflæse pigernes problematikker. Denne aktivitet udstiller pigernes sociale kompetencer, afslører deres stressniveau, og ikke mindst er det alle tiders chance for at skabe rum for en snak om pigernes dagligdag – en snak som skaber tillid, og kan åbne for samtaler den enkelte pige og pædagogen imellem. Ved at finde niveauet for den praktiske indsats vil det være lettere at opnå de overordnede mål for projektet.

Men den mandlige pædagog rolle er de tre praktikere derimod uenige om. Hvor Lene Byriel og Lotte Stål ser begrænsningerne, mener jeg at Helle Bendix har et mere nuanceret billede. Hun ser at den mandlige pædagog også har ressourcer, som han kan tilføre et pigeprojekt. Pigerne vil dog prøve manden af, for at se om han er reel eller han blot er ligesom de andre mænd som de tidligere har haft negative relationer til. Derfor mener jeg helt klart, at det er centralt, hvis kontakten og respekten skal skabes, at den mandlige pædagog taler, agerer og bruger tiden med pigerne på en ligeværdig måde. Dette dog selvfølgelig uden at miste sin faglighed og professionalisme. Men jeg er enig med Helle Bendix i, at det meget kommer an på hvilket mål man i forvejen har sat – hvad skal pigerne opnå med projektet? Hvis der i projektet og målet er sat fokus på at afdække et eventuelt seksuelt misbrug, vil en mandlig pædagog ikke være en fornuftig løsning. Hvis målet derimod er, at pigerne skal få et andet, og mere positivt syn på voksne og i særdeleshed mænd, mener jeg at en mand ville kunne bibringe en masse til projektet. Som Helle Bendix er inde på, er det vigtigt for manden at kende sig selv og sine grænser samt begrænsninger. For det er vigtigt, at manden er klar over, at han ikke kan deltage i de tætte og intime snakke. Jeg mener, at han skal stå til rådighed, hvis der er brug for ham og han skal være villig til at lade pigerne komme til ham, når og hvis de har tillid til ham.

12. Konklusion

Jeg må til slut konstatere, at vi i den pædagogiske dagligdag står overfor en stor udfordring. Der er i forvejen mange unge der af den ene eller anden grund har brug for støtte og hjælp for at klare den snørklede vej gennem ungdommen. Med denne forholdsvis nye gruppe piger der i fællesskab udøver vold mener jeg at det mere end nogensinde stiller store krav til pædagogen. Årsagerne til pigernes voldelige adfærd mener jeg skal findes flere steder. I samfundet er ifølge Ziehe det øgede ansvar og krav medvirkende til at skabe forvirring om den unges identitet. Informationspresset fra blandt andet Tv og pornofilm, mener jeg har stor indvirkning på pigernes seksualitet. Dette betyder, at mange piger grundet deres følelsesmæssige svigt ikke evner at sortere i de seksuelle følelser der påvirker dem fra medierne.

Men overordnet mener jeg at mange af årsagerne kan føres tilbage til pigernes barndom med de svigt og krænkelser de har været udsat for. Dette giver pigerne mange dybe ar i sjælen – ar som de har fået gennem disse mange års omsorgssvigt. Disse svigt betyder, at pigerne får opbygget en facade – en facade som for pædagogen der ønsker at hjælpe den unge pige, får svært ved at nedbryde. Jeg mener, at pigerne på den ene side virker voldsomme, vrede og seje. Men når man ser helt ind i pigernes indre sidder en lille usikker, smertefuld pige uden selvværd eller selvtillid, der inderligt drømmer om at skabe en tilværelse med mand, hus og så videre. Men da samfundsudviklingen og ungdomskulturen dikterer, at det er vigtigt at have det godt med sig selv, og det er vigtigt at være noget og at man med power kommer frem i verden, bliver pigernes måde at skabe sig selv på derfor udadreagerende og voldelig. Velfungerende unge piger som har haft en barndom præget af tryghed og kærlighed formår at tage Girl power kulturen til sig, og bruge den på en positiv måde, de tror på sig selv, at de kan hvad de vil, føler de er noget, og det bruger de til at skabe deres identitet og deres liv med blandt andet uddannelse og familie. De vilde piger ser de samme "billeder" i kulturen, og de samme Girl power budskaber. Det er dog svært for dem, da de er vokset op under vilkår, hvor tillid og selvværd ikke har været grundstenene, og det får derfor et andet udtryk hos disse piger. De vil også gerne opleve og udtrykke, at de er noget og kan noget, og det gør de ved at være stærke, voldsomme og have magt - power. Medierne har således en fantastisk magt, når det gælder de unge pigers dannelse af identitet og selvfølelse.

Jeg ser helt klart at denne power kan vendes til en ressource, og for både den mandlige og den kvindelige pædagog er pigernes power en positiv egenskab, som jeg mener, kan bruges i arbejdet med pigerne dybereliggende problemer.

Som jeg tidligere har beskrevet, mener jeg at omsorgssvigter i høj grad kan tilskrives årsagerne til de voldelige piger. Derfor mener jeg også, at man som pædagog skal arbejde på, ikke blot at bearbejde de vilde pigers problemer, men også have ressourcer og mulighed for at skabe rum til at forældrene, eller moderen som det ofte handler om, til at få hjælp til de sociale problemer de har. Jeg tror på, at hvis vi i det pædagogiske arbejde formår at rykke ved moderens hverdag og hendes uhensigtsmæssige levemønster, rykker man også de unge vilde piger. Endvidere mener jeg at det som pædagog i et pigeprojekt er vigtigt at man har tålmodighed, for hvis man som i "Pigeprojektet" ikke er så heldig allerede fra start at have en god relation med pigerne, bliver man afvist mange gange før kontakten er til stede. For jeg er af den klare overbevisning, at man skal give pigerne tid til at tage kontakten til pædagogen. Dette mener jeg, fordi pigerne bærer på denne hårde facade, derfor kræver det tid og tålmodighed før tilliden er til stede.

Ydermere må jeg konstatere, at en mandlig pædagog udmærket kan tilføre et pigeprojekt en masse. Jeg synes, at det er uhyre vigtigt, at pigerne også finder ud af, at ikke alle mænd er krænkere. Dog mener jeg ikke, at en mand alene kan løfte den opgave at håndtere et rent pigeprojekt. Jeg synes, at der skal være en balance og et modspil kønnene imellem, så dermed skal der i et pigeprojekt minimum være én kvindelig pædagog tilstede.

13. Perspektivering

Som jeg har søgt at vise i dette bachelor projekt, ligger der ofte dybe og komplekse årsager til de vilde pigers voldelige adfærd. I fremtiden skal pædagoger der arbejder med piger i klubberne, være klar til at håndtere denne gruppe, der som statistikken viser, bliver større og større. For pigernes problemer bør pædagogerne tage hånd om, så de kan få den hjælp der er nødvendig for at de kan komme gennem ungdommen uden alt for mange år. I samme åndedrag mener jeg at forældrene skal have støtte.

I udlandet har de ligesom i Danmark store problemer med vilde piger. Lande som Skotland⁴⁰ og Canada melder om en voldsom stigning i volden blandt unge piger. I Canada, som i Danmark er det først nu, at der er kommet fokus på problemet, og i de sidste 10 år er sager, hvor unge piger bliver anklaget for vold, steget 127 procent.⁴¹ Fremtiden i Danmark tror jeg byder på flere piger end i dag der i klubberne får behov for støtte i deres udvikling, og med regeringens nyeste finansudspil, ser det ud til at mange kommuner må skære ned på det sociale område – dermed også på fritids- og ungdomsklubbers budgetter. På baggrund af det tror jeg, at vi går en hård tid i møde. Vi må dog have tillid til, at disse nedskæringer ikke går ud over de vilde piger, der om nogen har behov for pigeprojekter – pigeprojekter der kan medvirke til at vende det negative mønster til en positiv tilværelse for mange piger – de piger man kan kalde:

Piger med power.

⁴⁰ University of Glasgow, www.gla.ac.uk/girlsandviolence/

⁴¹ "Statistics Canada", www.sfu.ca/mediapr/news_releases/archives/

14. Litteraturliste

Bøger

- Balvig, Flemming m.fl. - Ungdomssociologi; Columbus 2001
- Cecchin, Daniela (red.) - Pædagogens kompetencer; BUPL 1996
- Drotner, Kirsten - Mediedannelse: Bro eller barriere?; Medieudvalget, Statsministeriet 1995
- Grønsund, Peik m.fl. - Gruppe og samspil; Nordisk Forlag 1998
- Hansen, Finn Thorbjørn - Kunsten at navigere i kaos; Kroghs Forlag 2001
- Langager, Søren - Vilde Lærerprocesser – partnerskaber og logebrødre; DPU 2001
- Lihme, Benny - Det kulørte akvarium; Hans Reizels Forlag 2002
- Meyer, Monica Krogh (red.) - Patter, pik og penge; Rosinante 2002
- Søndergaard, Per Straarup - Seje tøser - Stakkels piger; Kroghs Forlag 2003
- Sørensen, Anne Scott m.fl. - Pi'r, pink og power; Gads Forlag 2002
- Ziehe, Thomas m.fl. - Ny Ungdom og usædvanlige læreprocesser; Politisk Revy 1983

Artikler

- Bergmann, Katja – Vilde piger og seje drenge; www.vildelaereprocesser.dk d. 15.10.2003
- Bolther, Stine – Hun er et barn i en voksen krop; Ekstra Bladet d. 7.5.2003
- Dalgård, Casper – Pige vold: Når andre ikke har følelser; Jyllandsposten d. 24.2.2003
- Danielsen, Rikke – Vilde piger; Ekstra bladet d. 10.2.2003
- Harbo, Marianne – Overfaldet af kvindelige Ninjaer; Berlingske Tidende d. 10.6.2002
- Harbo, Marianne – Piger samles i tæskebånd; Berlingske Tidende d. 10.6.2002
- Haseki, Ali - At arbejde med grupper; www.vildelaereprocesser.dk; d. 26.4.2002
- Heidemann, Helen H. – Unge i en opbrudstid; Berlingske Tidende d. 29.6.2003
- Jensen, Kirsten M. J.- Vilde piger findes også her; Vejle Amts Folkeblad d. 19.3.2003
- Kabel, Kristine – Pige vold vokser vildt; www.chilinet.dk d. 2.10.2001
- Kallmeyer, Vivienne - Ung, vild og voldelig; Jyllandsposten d. 9.8.2003
- Madsen, Monica C. – Når piger er voldelige; Ungdomsbladet UNG nr. 4 2002
- Pedersen, Flemming Steen - Fra tæskehold til vinderhold; Berlingske Tidende d. 31.3.2000
- Rorhenborg, Michael m.fl. - Unge tror på tv-sex; Politiken d. 9.4.2000
- Søndergaard, Per Straarup – Piger og vold; Fyns Stiftstidende d. 10.7.2003

Tidsskrifter

Bayer, Martin (redaktør) - Vera, Tema: Ungdom; nr. 21, november 2002

Hammer, Ole (red.) – Udrykningsholdet: De "vanskelige" piger; nr. 1 – februar 2003

Jønsson, Rasmus m.fl. – De udfordrende unge; tillæg til "Børn og unge" nr. 12, marts 2002

Konference, interview og oplæg

Temakonferencen: "Voldelige Piger" - Vissenbjerg Storkro d. 8.9.2003 (bilag 3 for info.)

Helle Bendix, pædagog, cand. psyk. - medarbejder i "Pigeprojektet" i Frederiksberg Kommune 1998-2001; interview d. 9.10.2003

Lotte Stål, pædagog - medarbejder i "Det Flyvende Korps", et pigeprojektet i Herlev Kommune, Oplæg på Københavns Pædagogseminarium d. 17.9.2003 om "Voldelige Piger".

Rapporter

Bendix, Helle &

Alsing, Dorte - Rapport om "Pigeprojektet 1998-2001"; d. 15.11.1999, Familieafdeling NORD

Cecchin, Daniela (red.) – Børns kompetencer; BUPL 2000

PLS-Rambøl & Socialforskningsinstituttet - Grupperelateret kriminalitet i Danmark; Del 1 & 2, september 2002 - www.pls.dk/homepage/udgivelser/index.html

Tv- og radio programmer

"Deadline" – DR2, d. 6.10.2003. Interview med redaktør på Tv-programmet for unge, "Boogie", Lotte Lindegaard

"Ninja pigerne" – DR P1 Uland, d. 28.4.2002, Interview med "Ninja-banden", produktion Mads Brügger, varighed 43:35 min, www.dr.dk

Websider

Frederiksberg Kommune
www.frederiksberg.dk

Danmarks Radio
www.dr.dk

Den Social Database
www.dsa.dk

Infomedia (Skolernes databaseservice)
www.skoda.emu.dk

Rigspolitiet
www.politiet.dk

Simon Fraser University of Canada
www.sfu.ca

Statistikbanken
www.statistikbanken.dk

UFC-Unge
www.ufc-unge.dk

University of Glasgow
www.gla.ac.uk/girlsandviolence

Vilde Lærerprocesser
www.vildelaereprocesser.dk

Bilag 1

Strafferetlige afgørelser efter overtrædelsens art, alder, køn og tid						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Simpel vold						
15-19 år						
Kvinder	54	52	57	71	100	131
Alvorligere vold						
15-19 år						
Kvinder	14	7	11	12	7	10
Særlig alvorlig vold						
15-19 år						
Kvinder	0	0	0	0	1	0

Kilde: www.statistikbanken.dk

Bilag 2

Tal for 2002 (foreløbige):	
Antal dømte 15-19 årige piger	
Simpel vold	145 (131)
Alvorlig vold	23 (10)
Særlig alvorlig vold	0 (0)
Trusler	12 (10)
Vold mod offentlig myndighed (fx politi)	20 (15)

Kilde: www.politi.dk.
I parentes tallene fra 2001

Bilag 3

Fra tæskehold til vinderhold

Berlingske Tidende 31 marts 2000.

En ekstra chance: For to år siden var Camilla og Tina medlemmer af en berygtet bande af 14-15 årige piger, der skabte skræk og rædsel i et boligkvarter. Et projekt med faste, voksne kontaktpersoner fik dem på ret køl - og nu ligger verden også åben for dem.

Af Flemming Steen Pedersen

Verden ligger åben for Camilla og Tina, to spinkle 17-årige piger, der begge går i 10. klasse på skoler på Frederiksberg. Som tusindvis af andre unge i den alder har de masser af håb og drømme og også gode chancer for at få opfyldt i hvert fald en del af dem.

De vil kunne vælge og vrage mellem uddannelser og job. De vil kunne rejse og slå sig ned i andre lande, og det har de også tænkt sig at gøre.

Men det er ikke mere end to år siden, at kursen for de to dengang 15-årige piger snarere pegede direkte mod en tilværelse præget af kriminalitet, politiafhøringer og i sidste ende fængsel.

Som medlemmer af en berygtet bande på syv-til 14-15 årige piger - af andre unge i kvarteret kaldet »Tæskeholdet« - spredte de skræk og rædsel omkring det sociale boligbyggeri »Stjernen« på Frederiksberg. Det skete med voldelige overfald på jævnaldrende piger, butikstyverier, trusler og chikane.

Ingen kan forklare, hvorfor det pludselig begyndte at gå faretruende galt.

Deres familiebaggrund var hverken værre eller bedre end så mange andres, der var ingen stoffer inde i billedet, og de fleste havde altid været kendt for at være velfungerende piger, som passede deres skole. Men i slutningen af 1997 ændrede deres opførsel sig totalt. De begyndte at skulke fra skole, stak af hjemmefra, begik butikstyverier, og nogle af dem var i marts 1998 involveret i et grimt overfald på en jævnaldrende pige på »Stjernen«.

Heller ikke i dag, hvor »Tæskeholdet« er kommet på afstand, kan pigerne pege på, hvad der udløste den forvandling, der skete med dem. De har ikke fortrængt begivenhederne fra dengang, men er stadig ikke meget for at tale om dem.

»Vi vidste godt, at ikke alt hvad vi lavede, var lige godt. Vi førte os frem på en lidt forkert måde. Men vi troede, at folk var ligeglade med os,« siger Tina.

Men deres opførsel fik konsekvenser. Kriminaliteten førte til, at de kom til afhøringer hos politiet, medarbejderne i deres ungdomsklub registrerede deres aggressive adfærd; skolen og Frederiksberg Kommune kom også ind i billedet, og i efteråret 1998 blev der etableret et egentligt projekt for at få pigerne væk fra skråplanet.

Lærer Dorte Alsing og pædagog Helle Bendix fra den ungdomsklub, pigerne kom i, blev ansat som faste kontaktpersoner for fem af dem og skulle være til rådighed 24 timer i døgnet. Projektet fik et lokale, hvor de kunne mødes til f.eks. spisning og lektiehjælp samt en pose penge til aktiviteter som f.eks. bowling, biografture etc.

En svær start

Det blev en svær start. Pigerne var mistænksomme og »nok også lidt flove og generte,« husker Camilla. »Meningen var jo at aktivere os og få os på rette spor igen.«

Kontaktpersonerne hæftede sig ved pigernes »fælles uniform« - nogle særlige jakker - og »hårde facade«, fremgår det af deres dagbogsnotater fra de første møder og fællesspisninger. »De formåede ikke at sidde til bords uden at bøvse, smaske og spise med fingrene. Der var altid megen uro, og deres mobiltelefoner ringede konstant.«

Deres første biograftur, til »X-files« i Scala, udviklede sig også uheldigt.

»Inde i selve Scala ændrede de attitude til det mere ubehagelige, skulede mod andre, virkede truende og aggressive. Under hele forestillingen formåede de at koncentrere sig i godt 15 minutter, herefter begyndte de at snakke og tjekke deres mobiltelefoner,« noterer kontaktpersonerne. En bowlingtur gik også skævt: Efter 20 minutter slap koncentrationen op, og »i stedet havde de travlt med at genere andre. F.eks. kan nævnes deres højlydte kommentering af andre, der ikke lignede dem i påklædning.«

»Dengang var det piger med et lavt selvværd, som havde svært ved at stå alene. I gruppen fandt de deres identitet. De optrådte sammen, og deres netværk var hinanden. I starten var de konstant mistroiske over for især voksne. Men det var også tydeligt, at det var piger med power, stor fighterånd og en pragtfuld humor,« siger Helle Bendix.

Langsomt begyndte pigerne og kontaktpersonerne dog at finde hinanden.

Tirsdags- og torsdagsmøderne i projektets lokaler blev faste holdepunkter for pigerne, der begyndte at åbne sig og lære om almindelige sociale omgangsformer. De begyndte også i stigende omfang at kontakte Helle Bendix på tomandshånd, når de følte trang til at snakke om problemer med f.eks. kærester, familie og skole. De fik lektiehjælp, kontaktpersonerne var med til møder med familien og skolen - og et par politiafhøringer, med forældrenes fulde accept.

De var sammen på campingtur ned gennem Europa og på skitur, ligesom de brugte oceaner af tid på at tale i telefon med pigerne. En af pigerne kaldte på et tidspunkt kontaktpersonerne for sine

»papmødre«, selv opfatter de sig som en slags »tillidspersoner, der har stillet op for pigerne, men samtidig også har stillet krav til dem«.

Hva' har vi nu gjort?

»Da vi først fik brevet om projektet, tænkte vi: hva' har vi nu gjort? Vi kendte lidt til Helle fra ungdomsklubben, hvor hun var noget af en heks. Vi troede, vi skulle have en skideballe, og nu skulle hun ind og være pædagog for os. Så i starten skulle vi lige bruge noget tid på at få tillid til hinanden. Men pludselig fandt vi ud af, at der var nogen, der interesserede sig for os. Hvis vi havde problemer, eller der var noget andet, som vi måske helst ikke ville snakke med vores forældre om, kunne vi altid få fat i Helle.

Det har været rart. Jeg har fået mere selvtillid, og skolemæssigt går det også bedre. Jeg har endda fået et par 10-taller,« siger Tina.

I dag er »Tæskeholdet« et overstået kapitel. Pigerne, der har kendt hinanden siden børnehaven, mødes stort set kun på den ugentlige hyggeaften i projektet. Efter 10. klasse begynder de på uddannelser, og nogen er på vej til at flytte fra området ved »Stjernen«.

»Vi er begyndt at glide lidt fra hinanden, men båndene imellem os vil nok blive ved med at være der, selv om vi ikke ses så meget længere,« siger Camilla.

Hun er i dag glad for, at hun valgte at tage imod tilbuddet om at være med i projektet. Til september er det imidlertid slut. Derefter eksisterer pigeprojektet ikke længere. Men så skulle Camilla også gerne være godt i gang med Handelsgymnasiet. På længere sigt ville hun gerne bo og arbejde i Spanien i en periode, mens Tina har planer om et halvt år i kibbutz i Israel. Hun starter efter sommerferien på den frie ungdomsuddannelse og satser på at blive pædagog.

»Tidligere havde jeg nok ikke så meget tillid til folk og var ikke så god til at snakke om mine problemer, når jeg var såret og ked af det. Men i dag er jeg blevet stærkere. Projektet har hjulpet mig til at komme videre. Vi gav det en ekstra chance, sådan som man også bør give mennesker en ekstra chance.

Selv om man måske ikke synes godt om folk, første gang man møder dem, kan de godt vise sig at være søde og rare, når man lærer dem ordentligt at kende,« siger Camilla.

Camilla og Tina er opdigtede navne af hensyn til de unges ønske om anonymitet og fremtidige job- og uddannelsesmuligheder. Deres rigtige navne er redaktionen bekendt.

Kilde: www.skoda.emu.dk

Bilag 4

Program fra Temakonferencen: "Voldelige piger", d. 8.9.2003 på Vissenbjerg Storkro:

Program:	
09.30-09.55	Ankomst og morgenkaffe.
09.55-10.00	Velkomst og info om dagens program v/udviklingskonsulent Andy Christiansen, Rørhæk Center.
10.00-11.00	Per Straaup Søndergaard, forfatter: Ninja-pigerne. Fucking bitchez. Gangzter bitchez. Smil er alle navne på grupper af teenagepiger, der har fundet sammen om at lave vold og anden kriminalitet. Han har i forbindelse med sin bog "Seje tøser – stakkels piger" interviewet en række af disse piger. Har også interviewet flere af deres ofre, som er jævnaldrende kønstæller. I foredraget vil han fortælle om pigerne, deres baggrunde og motiver til at begå de voldelige handlinger, der i mange tilfælde næmmer sig mishandling. Geografisk kommer vi vidt omkring fra København, over Odense og Århus og til Viborg. Socialt kommer vi også til at bevæge os. De fleste voldelige piger er omsorgssvigtede, men ikke alle. Nogle steder i landet kan man også finde en voldelig kultur blandt såkaldt almindelige piger.
11.00-11.15	Debat.
	Kort pause.
11.25-12.25	Marianne Nøhr Larsen, antropolog: Etniske minoritetspiger – undertrykte eller undertrykkende? Nogle af "de stille piger" er blevet synlige og uadædagerne. Hvad er det for konflikter og dilemmaer, som kan drive pigerne ud i grænsesøgning, selvdestruktion eller vold? Hvordan oplever de danskhed, generationskonflikter og identitetskriser – og hvordan kan vi møde netop disse pigers behov for støtte i det sociale og pædagogiske arbejde?
12.25-12.40	Debat.
12.40-13.30	Frokost.
13.30-14.30	Lene Byriel, journalist, forfatter og socialarbejder: Vilde piger - i virkeligheden umulige at opnå en relation til, udstødte og uanbringelige? Eller unikke personligheder med uopdagede ressourcer - og tilmed underholdende at arbejde med? Vilde piger er en udfordring, der stiller krav til socialarbejderens faglighed og personlighed. Hvem er de, hvad foregår der blandt dem, og hvad kræver det at arbejde med dem?
14.30-14.45	Debat.
	Kort pause (kaffe).
15.00-16.00	Anne Scott Sørensen, Ph.d. og lektor ved Center for Kulturstudier, Syddansk Universitet, Odense. I bogen "Pir, pink og power" (GAD 2002) har hun sammen med en gruppe studerende beskrevet girl power som et mainstream fænomen i den aktuelle pigekultur og så baggrund i den mere radikaliserede Riot Girl bevægelse, der nu også har fået en europæisk aflægger med egen website. I foredraget vil hun se på, hvilke ligheder og forskelle, der er mellem disse kulturelt selvbeviste udtryk og så fænomenet vold blandt piger. Er der tale om glidende overgange eller absolutte forskelle, og findes der evt. muligheder for at transformere pigevold til et kulturelt og politisk udtryk?
16.00-16.15	Debat.
16.15	Afslutning.